

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška cesta 5

Telefon interurban 113.

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—,
polletno Din 16.—, četrt-
letno Din 9.—, inozemstvo
Din 64.—. — Poštno-čkovni
račun 10.603.

Cena inzeratom: cela
stran Din 2000.—, pol stra-
ni Din 1000.—, četrť strani
Din 500.—, 1/2 strani Din 250.—,
1/10 str. Din 125.—, Mali opla-
si vsaka beseda Din 1.20.

Prosvetna zveza sv. Očetu.

Pettisoč članov in prijateljev krščanskih prosvetnih organizacij se je udeležilo romanja Prosvetne zveze v Mariboru, 5. in 6. avgusta pri Materi božji na Brezjah. Poleg zasebno verskega namena, ki ga ima ter ga hoče doseči vsak posamezen udeleženec, je Prosvetna zveza letošnjim romanjem dala značaj proslave dvojnega jubileja: 70 letnico premestitve sedeža lavantinske škofije od sv. Andraža v Maribor in zlatomašniškega jubileja papeža Pija XI. Kar se dostaje prvega jubileja, je predsednik Prosvetne zveze dr. Hohnjec na prosvetnem zborovanju na Brezjah podarjal, da mora slovenski narod biti globoko in trajno hvaležen velikemu našemu škofu Slomšku za ta velečin, s katerim je dal štajerskim Slovincem možnost in začetek svežega in bujnega verskega življenja, temeljujočega na lastni cerkveni organizaciji, ter obenem stotisoče Slovencev rešil preteče jim narodne smrti. Dejansko hvaležnost pokažimo s tem, da pomnožimo svoje prošnje in molitve, da bi Bog v svoji milosti podelil Slomšku čist oltarja.

Kar se pa tiče drugega jubileja, je dr. Hohnjec na omenjenem zborovanju med drugim rekel: »Obračajoč svoje oči v Rim, kjer letos obhaja sv. Oče Pij XI. svoj 50 letni duhovniški jubilej, ki ne obsega samo 50 let, marveč 37²/₅ × 50 let. To je 1887. obletnica prihoda prvega papeža v Rim. L. 42 je početkom vlade rimskega cesarja Klavdija prišel v Rim prvak apostolov sv. Peter. Tukaj je zasejal ono semensko zrno, ki se je iz njega razvilo veliko drevo katoliške Cerkve. Bog ni hotel, da bi skala, na katero je sezidal svojo cerkev, bila labilna (premakljiva), da bi tavalala od dežele do dežele. Dal ji je trdno mesto: Rim, središče sveta. Nad 25 let je prvi papež sv. Peter vladal Cerkev, 29. junija l. 67 je skupno s sv. Pavlom pretrpel mučniško smrt. Na rimskem hribu Janikulu je bil križan, njegovo sv. telo je bilo pokopano na sosednem Vatikanskem griču. Nad njegovim grobom je njegov 3. naslednik dal sezidati kapelo, kateri je sledila lepa bazilika, sezidana od prvega krščanskega cesarja Konstantina Velikega. Leta 1626 pa je bila po več ko 100 letnem zidanju dovršena sedanja veličastna cerkev sv. Petra, največja in najveličastnejša cerkev na svetu.

Trdno in nepremakljivo je bila položena skala sv. Petra. Nobena sila je ni mogla dvigniti in odstraniti s tal, kamor je bila položena po božji volji. Dve leti po smrti sv. Petra (l. 69) se je zrušil tempelj Jupitra, največjega boga Rimljanov, na kapitolu v Rimu, tri leta po smrti (l. 70) pa je bil razdejan judovski tempelj v Jeruzalemu. Dve največji svetišči predkrščanskega sveta sta izginili, da napravita prostor poganom in Judom obljubljenemu svetišču pravega Boga.

Po tridesetletnem boju, v katerem je tekla kri krščanskih mučnikov, je krščanstvo zmagoslavno stopilo iz katakomb, naslednik sv. Petra pa je zavzel prestol duhovnega vladarja sveta. Stari poganski Rim se je zrušil pod udarci barbarških narodov, Cerkev pa je tudi te narode sprejela v svoje naročje. Na Petrovi skali sezidana cerkev se je razširila med narodi na zapadu in vzhodu. Sovražniki in krivoverci so hoteli to skalo izpodkopati, toda vsi njihovi naporji so bili zaman. Grška cerkev se je ločila od skale sv. Petra, protestantizem je odtrgal tisoče in milijone od vira resnice, skala sv. Petra pa je ostala nepremakljiva sredi valovanja časov, ljudi in narodov. Spričo tega zgodovinskega dejstva je izjavil cesar Napoleon Veliki v prognanstvu na otoku sv. Helene: »Sam Bog varuje prestol sv. Petra.«

To dejstvo nas napolnjuje z duševnim zadovoljstvom in z zavestjo sigurnosti. Na Petrovi skali zgrajena Cerkev je steber resnice. Resnica pa po Gospodovih besedah osvobojenje, zveličanje. Ni nam treba kakor starim poganom tavati od proročišča do proročišča ali kakor modernim poganom od enega filozofskega sestava do drugega ter iskati odgovora na najvažnejša življenjska vprašanja. Ni nam treba z voditeljem modernih dvomljivcev (Du Bois-Reymond) brezupno izpovedati: »Ignoramus et ignorabimus — ne znamo in ne bomo znali.« Mi znamo, ker verujemo. Nam sije v veri luč resnice, ki jo je prižgal na svetu Sin božji in ki jo čuva njegov namestnik na zemlji, rimski papež.

Rimski papež je čuvar od Boga razodete resnice. Zato je zvestoba do njega znamenje pripadnosti k pravi, od Boga ustanovljeni Cerkvi. Početkom štiride-

setih let preteklega stoletja je prišel misijonski škof Petit Iean na Japonsko, da poišče ali je še kaj ostalo onega božjega semena, ki ga je tam zasejal pred 300 leti sv. Frančišek Ksaverij. Kmalu po njegovem prihodu je nekdo o polnoči potrkal na njegova vrata. Pred vrati je stalo nekaj mož, ki so hoteli z njim govoriti. Pokažejo mu polomljeno razpelo ter ga vprašajo: »Veruješ v Križanega?« »Verujem,« se je glasil odgovor. Pokažejo mu podobo Marijino ter ga vprašajo: »Ali častiš in ljubiš Mater božjo?« »Da,« je bil drugi odgovor. Nato ga vprašajo: »Priznavaš višjega duhovnika v Rimu kot vrhovnega cerkvenega poglavarja?« »Priznavam,« je bil tretji odgovor. Možem zasijejo oči v veselju. Iz odgovora na vprašanja so spoznali, da imajo po preteku 300 let, odkar je sv. Frančišek Ksaverij spreobrnil njihove pradede, zopet pred seboj duhovnika iste vere. Stisnejo mu roko z vzklikom: »Mi smo s teboj enega srca, istega srca!«

Mi člani in prijatelji naših prosvetnih organizacij smo enega srca, ker so naša srca zedinjena v zvestobi do sv. Očeta, čuvarja resnice, pokrovitelja prosvete, Veliki voditelj katoliških Ircev Daniel O'Connell se je pred smrtjo napotil v Rim, da se pokloni sv. Očetu. V italijanskem mestu Genovi je smrtnonevarno zbolel ter tudi umrl (15. maja 1847). V testamentu je izrazil poslednjo voljo: »Moje telo Irski, moje srce Rimu, moja duša Bogu.« V duhovnem oziru bi srce vsakega katoliškega kristjana moralo biti poklonjeno Rimu, da ostane vedno združeno s Cerkvijo, da z njo mislimo, z njo čutimo, za njo molimo, za njo delamo, z njo delimo radost in žalost. Sv. Oče najde v svojem vzvišenem, s težkim križem obremenjenem poklicu tolažbo in pomoč v zvestobi in ljubezni svojih vernih otrok. S takšnim razpoloženjem v srcu se člani in prijatelji krščanskih prosvetnih organizacij poklonimo sv. Očetu ob 50 letnici njegovega mašništva ter mu kličemo s slavnim francoskim govornikom p. Lacordairjem: »Sv. Oče! Naša pokorščina naj Te osrčuje, naša ljubezen naj Te teši!« Kot duhovni dar mu za njegov zlatomašniški jubilej poklonimo obljubo, da hočemo vsi zvesto sodelovati pri Katoliški akciji, ki jo svetli Oče tako želi ter nujno priporoča in ki ji je cilj: širjenje Kristusovega kraljestva na zemlji.«

Z velikim navdušenjem in enoglasnim odobravanjem je bilo sklenjeno poslati naslednjo brzojavko:

Apostolski nuncij

nadškof Pellegrinetti

Beograd.

Pettisoč udeležencev romanja Prosvetne zveze v Mariboru pri Materi božji na Brezjah prosi Vašo prevzvišenost, da blagovoli biti o priliki zlato-mašniškega jubileja Njegove Svetosti kolmač izraza naše otroške vdanosti

vrhovnemu poglavarju Kristusove Cerkve in obenem iskrene obljube, da hočemo vsi sodelovati pri Katoliški akciji, ki jo sv. Oče srčno želi ter nujno priporoča.

† Ivan Jožef,
pomožni škof.

Pradsebnik Prosvetne zveze:
Doktor Hohnjec.

Marko Avlonski.

Spominski dan 18. avgust.

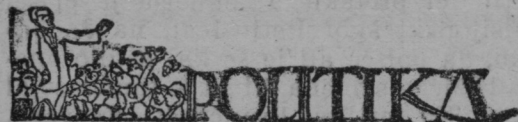
Doma je bil Marko Avlonski ali kakor se je imenoval s svojim rodbinskim imenom Karel Kristofori na Friaulskem, v kotu med Italijo in nekdanjim Koroškim. Zagledal je luč sveta l. 1631. V njegovem rojstnem kraju je bil doma sloviti misijonar-frančiškan Bernardin de Feltre. Najbrž je to vplivalo na mladega Karla, da je tudi on sklenil, da postane redovnik po pravilih sv. Frančiška Asiškega.

Osemnajst let star je vstopil v kapucinski red. Kot novinec se je čisto navzel duha sv. Frančiška. O tem je slišal, da je hotel iti oznanjevat krščanstvo tudi mohamedancem, da bi jih pridobil za Kristusa. Zato je bila goreča želja Markova — kakor je bilo njegovo samostansko ime — da bi smel iti kot misijonar k mohamedancem. A njegovi vrhovni predstojniki mu te želje niso izpolnili, temveč so mu odkazali drugo misijonsko delo, čigar konec pa je bil tudi boj zoper tedaj najzagrizenejšega sovražnika krščanstva — turški polumeseč.

Mladi pater Marko je pokazal že takoj pri svojih prvih nastopih velik govorniški dar. Govoril je tako navdušeno, da je poslušalcem zastajala sapa in so se med njimi zaslišali glasni klic k pokori in dolgoletni grešniki so se spreobrnil. Ko se je na to zopet za nekaj časa umaknil v tiho samostansko zidovje, je še bolj netil v sebi ogenj božje ljubezni. Posebno veliko pobožnost je gojil do najsv. zakramenta in sv. mašo je opravljal s tako pobožnostjo, da so jo ljudje imenovali »angel-sko«.

Črez nekaj časa je zopet pričel svoje misijonsko delovanje. Z njim je bila očitno božja pomoč, ki se je posebno kazala v čudežnih ozdravljenjih. Imel je navadno najprej pridigo, nato je z vsem ljudstvom obudil kes, potem pa je podelil blagoslov, v katerem je s preprostimi besedami javil, da bi vsi, ki ga bodo prejeli, rešeni vsega hudega. Posledica je navadno bila, da je ozdravelo več bolnikov, ki so jih prinesli pred njega. To je čisto dokazano, po izjavah očitidcev potrjeno, od duhovne in svetne oblasti preiskano. Zato se tudi ni čuditi, da je imel ta misijonar velik vpliv, da je hodil po deželah kakor so hodili starozakonski preroki.

Radi velikega ugleda, ki ga je pater Marko užival v Italiji, so ga poklicali na Nemško. Leta 1680 je prišel na Nemško, najprej na Tirolsko, potem na Bavarsko. Cerkve, v katerih je pridigal, so bile kar oblegane. Zato ga je tedanjí cesar Leopold poklical k sebi. Med dvorjaniki je takoj povzročilo njegovo delovanje veliko spremembo. A tudi cesar je izvolil Marka za svojega duhovnega voditelja. Številna pisma, ki sta si jih pisala kažejo prostodušnost kapucinovo, ki je cesarja na vse opozoril, pa tudi cesarjevo ponižnost in za-

V NAŠI DRŽAVI.

Nj. Vel. kralj se mudí na Bledu pri svoji družini.

Vlada dovolila državne podpore za gospodarske razstave v znesku 149 tisoč Din. Od te svote odpade na Slovenijo za ljubljanski velesejm 30 tisoč Din, za razstavo poljskih in sadnih pridelkov v Ljubljani 8 tisoč Din in za obrtno in industrijsko razstavo v Ljutomeru 8 tisoč Din.

Za napredek našega kmetijstva. Veliko državno posest Belje bo prepustil finančni minister kmetijskemu. Predaja se bo izvršila po posebnem zakonu. Posest bodo vodili in nadzirali strokovnjaki kmetijskega ministrstva. Kmetijsko ministrstvo bo delalo na to, da se Belje pod njegovim nadzorstvom dvigne, kar hoče doseči s proizvodnjo selekcijskih semen in odgojo selekcijske živine, da bi bilo tako jugoslovansko kmetijstvo založeno z izvrstnimi semeni in dobro plemensko živino. Ko se bo preureditev veleposestva izvršila, se pričakuje, da bo lahko zadostila potrebi vsega jugoslovanskega kmetijstva ter bo imelo jugoslovansko kmetijstvo beljskem posestvu svoj vzor.

Prometna posvetovanja med zastopniki naše države in Madžarske. Dne 6. avgusta so pričela v Beogradu med nami in madžarskimi zastopniki prometna posvetovanja. Njih naloga je podrobna ureditev obmejnega prometa in svlastniških posestev v obmejnem pasu med našo kraljevino in Madžarsko zvezi s odredbami trianonske mirovne pogodbe in njenih dodatkov, sklenjenih 14. julija 1926, ki naj tekom leteneni stopijo v veljavo.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Krvav rudarski nemir v Rumuniji. V Rumuniji je štrajkalo te dni 3800 rudarjev iz dveh rudnikov. Štrajkačiče delavstvo se je polastilo električne centrale in radi tega niso mogla delovati vrigala v rovih in tudi ne stroji za črpanje vode. Delavci, ki so se nahajali v rovih, so bili radi nedelovanja električne sile v smrtni nevarnosti. V štrajk je poseglo vojaštvo. Delavci so oddali par strelav v vojaške čete, nakar je istotako odgovorilo vojaštvo iz pušk in obležalo je 10 rudarjev mrtvih. Krvava rumunska stavka nima komunistične-

ga ozadja, ampak se je porodila iz nezadovolja delavstva.

Haaška posvetovanja. Pozornost celega sveta je bila obrnjena te dni v nizozemsko mesto Haag, kjer so se zbrani zastopniki onih držav, katerim mora plačati Nemčija vojno odškodnino. V Haagu bi se naj rešili dve nalogi: sprejel bi se naj takozvan Youngov načrt plačevanja nemške vojne odškodnine Franciji in doseglja bi se naj predčasna izpraznitev Porenja. Na medzavezniških posvetovanjih v Spaa je bil namreč med zavezniškimi državami določen ključ, kako naj se razdele nemška plačila med zaveznike. Ta ključ je bil devet let v veljavi in z upravičenjem bi vsakdo pričakoval, da bi mogel biti spremenjen le, če bi vse zainteresirane države pristale na njegovo spremembo. Tvorci novega Youngovega plačilnega načrta so se poslužili drugega ključa, ki je v rokah ameriških milijonarjev. Zvišali so Franciji delež nemških dajatev, da dobi sedaj Francija od Nemčije toliko, kolikor dolguje Ameriki. Zato pa je tudi Francija priznala in odobrila dolgove glede ameriških dolgov le pod pogojem, če ostane Youngov načrt neizpremenjen. Zvišanje francoskega deleža pa se je izvršilo tudi zato, ker mora po Youngovem načrtu Francija predčasno izprazniti Porenje. Youngov načrt je po godu: Francozom, Nemcem in Amerikancem; proti so Angleži in vse od Nemcev v vojni oškodovane manjše države. Na haaški konferenci so znali Francozi tako nastopiti, da je bil Youngov načrt sprejet v načelu. Konferenca je sedaj razdeljena na dve komisiji, na finančno in politično. O zaključku haaških posvetovanj, ki so zelo važna tudi za našo državo, bomo še poročali.

Rusko kitajski spor nerešen. Med Rusi in Kitajci so se vršila že zadovoljiva pogajanja in je bilo upati na popolen uspeh. Novejša poročila trdijo, da so rusko kitajska pogajanja v Mandžuriji doživela neuspeh. Rusija je začela odločno odklanjati vsako posredovanje velesil in posebno Amerike. Sovjeti očitajo Amerikancem, da bi se oni sami radi polastili sporne železnice in razširili svojo moč na severno Mandžurijo. Akcija velesil je imela na videz značaj posredovanja v korist Rusiji, v bistvu pa ni bila nič drugega, kakor zbor držav, ki so se hotele ob tej priliki okoristiti na račun sovjetske Rusije. Zato je ta akcija naletela takoj spočetka na nezaupanje v Rusiji, ki se dobro zaveda, da nima od zapadnih velesil pričakovati nikdar nič dobrega.

upanje. Na željo škofov in knezov je nato p. Marko prepotoval velik del nemških dežel in povsod so bila na dnevnem redu mnogoštevilna spreobrnjenja in ozdravljenja bolnikov, ki jih je dal škof v Augsburgu posebno natančno preiskati.

Leta 1681 pa je deloval Marko Avianski kot misijonar v Gornji Italiji, v Franciji in Belgiji. Uspehi so bili še večji ko v Nemčiji. Francoski kralj Ludovik XIV, ki je bil v skrivni zvezi s Turki, se je pa bal preprostega redovnika. Zato ni pustil, da bi prišel v Pariz in ga je dal celo spraviti črez mejo svojega kraljestva. Zato je pa imel veliki misijonar posebne uspehe v Belgiji, ki so se prav kazali pri obhajilnih mizah. L. 1682 je prišel Marko Avianski kot papežev odposlanec na Dunaj, da bi cesarja Leopolda in francoskega kralja pridobil za skupno vojsko proti Turkom. To se mu sicer ni posrečilo, a tem večje uspehe je imel zopet kot misijonar. Bilo je premalo spovednikov, da bi mogli spovedati vse, ki so se na njegovo besedo spreobračali in prihajali k spovedi. Značilno je, kar je nekoč vpričo cesarja kot prerok zaklical množici. Rekel je: »O Dunaj, Dunaj, tvoje življenje ti je pripravilo veliko nesrečo. Spreobrni se in pomisli, kaj delaš!«

In res je nesreča kmalu prišla. Turki so kakor velikanska povodenj preplavljali Evropo in zdelo se je, da bo postala njihov plen. V tej stiski je poslal papež Inocencij XI patra Marka kot svojega odposlanca na Nemško. Temu se je posrečilo, da je spravil kneze in vladarje in da jih je pregovoril, da so šli na pomoč Dunaju, ki so ga Turki že oblegali. Prišel je zgodovinski 12. september 1. 1683. Na predvečer so rakete iz stolpa cerkve sv. Štefana oznanjale ne-

varnost, ki preti dunajskemu ljudstvu in mnogim deželam, če ne pride kmalu pomoč. In prišla je. Na Kapfenbergu je 12. septembra pater Aviano služil sv. mašo, pri kateri je stregel poljski kralj Sobieski. Nato je imel še ognjevit govor in je blagoslovil združeno krščansko vojsko. Nato je pričel strahoviti boj. Zvečer je bil končan. Turki so bili poraženi, krščanska Evropa je bila rešena. Kralj Sobieski je v svojem govoru priznal, da je zmago dobil pater Marko, ko je priznal: »Vaš blagoslov in vaša pomoč je premagala sovražnika.«

Ponižni mož se je izognil vsakemu čiščenju. Umaknil se je v dunajski kapucinski samostan in kmalu nato v Italijo. V naslednjih letih je kot papežev odposlanec še večkrat prišel na Nemško in tudi na cesarjev dvor, vendar pa se ni dal tam nikdar za daljši čas obdržati. Vedno se je izogibal vsake posvetne hvale, vsake častihlepnosti in svoje lastne koristi. In to je bila največja hvala, ki so mu jo priznali vsi, ki so ga poznali. Slučaj ali boljše božja previdnost je ukrenila, da je umrl na Dunaju, ki mu je skazal toliko dobroto. Ob njegovi smrti postelji sta klečala cesar in njegova soproga, ki sta se mu s solzami v očeh zahvaljevala za vse, kar je dobrega skazal njunemu cesarstvu. Umrl je 13. avgusta 1. 1699. Teče obravnava, da se prišteje blaženim.

Marko Avianski, čeravno redovnik, je živel tudi za druge in jim je zkazoval neprecenljive dobrote. Tudi mi naj v svojem življenju ne mislimo samo nase, ne živimo samo zase, temveč imejmo odprto oko in srce tudi za druge, za vso bedo, dušno in telesno, ki je je danes toliko na svetu. Pomagajmo kjer moremo in koliko moremo. Če drugače ne, vsaj z molitvijo!

Maks iz Gotovelj, Gregorc Janez iz Ribnice na Pohorju, Herle Franc iz Solčave, Hudopisk Anton iz Kotelj, Jerman Rihard iz Griž, Junež Stanko iz Kostivnice, Kladnik Jožef iz Sv. Miklavža pri Slovenjgradcu, Končan Oskar iz Šoštanjna, Kūhar Ciril iz Beltincev, Lončar Jožef iz Gomilskega, Ornik Friderik iz Sv. Jurjav Slov. gor., Podpečan Feliks iz Galicije, Romih Janez iz Planine pri Sevnici, Štampar Franc iz Ljutomera, Vargazon Stanko iz Ljutomera.

Požar v okolici Konjic. V petek 2. avgusta je divjala po celi konjiški okolici nevihta. Strela je udarila v poslopje Josipa Gumzeja iz Gabrovelj pri Konjicah in ga popolnoma upepelila. Stanovaleci so rešili komaj golo življenje. Nesrečneži so bili zavarovani za malenkosten znesek in bodo gotovo blaga srca revežem pomagala v tej težki nesreči. Isti dan je strela udarila tudi v strelodov tovarne Laurič v Konjicah in ga pokvarila.

Vprašanje župnim uradom. Kje bi bila ukradena 2 oltarna prta (pregrnjali) in eden antipendij z napisom: »Samo zate ljubi Jezus!« Ti predmeti se nahajajo na tukajšnji stanici in se ne ve, kje bi bil ukradeni. Oškodovani naj sporoči naslov žandarmerijski stanici Sv. Barbara pri Mariboru, nakar se mu bodo predmeti dostavili v pogled. **Evrepski letalci obiskali Jugoslavijo.**

Dne 8. avgusta je pristalo na letališču v Zagrebu 13 letal iz raznih evropskih držav, ki se udeležujejo mednarodne tekme lahkih letal evropskega krožnega poleta. Letalci so odleteli iz Pariza v sredo 7. avgusta zjutraj, drugo noč so prenočili v francoskem mestu Lyon in nato nadaljevali pot preko italijanskih mest Turin, Milano, Benetke v Zagreb. Iz Zagreba so posetili Beograd in leteli proti Bukarešti. Zagreb in Beograd sta letalce slovesno sprejela iz gostila.

Zeppelin na povratku iz Newyorka v pristanišče Friedrichshafen. Dne 8. avgusta ob 5.39 zjutraj je zapustil »Zeppelin« ameriško letališče Lakehurst in nastopil polet v prist. Friedrichshafen. Na krovu zrakoplova je bilo 19 potnikov. Najimnitnejši potnik je bil mnogokratni ameriški milijonar William Leeds, ki misli vložiti del svojega velikega imetja v novo se snujočo družbo za gradnjo velikih zrakoplovov, ki bodo vzdrževali stalno zvezo preko Atlantika. Med potniki je bil tudi poveljnik amer. vojnega zrakoplova Los Angeles, kapetan Rosendal. Kljub ostremu postopanju z zastojskarskim pekovskim vajencem, ki je skočil v Friedrichshafnu v zadnjem hipu v zrakoplov, sta se našla to pot zopet dva moža, ki sta želela zastoj potovati po zraku preko Oceana. Enega so še pravočasno zasačili in vrgli tik pred odhodom preko krova, drugega pa so odkrili šele po daljši vožnji. Kakor na potu iz Evrope v Ameriko, tako je vozil zrakoplov tudi sedaj v obratni smeri 2000 kg različnega tovara in 1000 kg pošte. Med tovorom se je nahajal živ aligator, dalje bostonski buldog, 16 funtov jagnjetine, 50 funtov zmrznjenega mesa in sladoled, namenjen ameriškim delegatom na svetovnem reklamnem kongresu, ki se vrši prihodnje dni v Berlinu. Po časniških poročilih bodo znašali skupni prejemki Zeppelinove družbe za potnine in poštno pristojbino, izkupljene o priliki dviga za polet okoli sveta nekaj nad pol milijona dolarjev, kar je skoraj polovica vseh gradbenih stroškov za zrakoplov. Zrakoplov je dosegel svoje evropsko pristanišče v soboto 10. avgusta. Za polet iz Lakehursta v Ameriko do Friedrichshafna ob Bodenskem jezeru je rabil 55 ur. Dvig za polet okoli sveta je določen na noč od torka na sredo (13.—134 avgusta). Takoj po srečno končanem ameriškem poletu so začeli pregledovati motorje in polniti trup s plinom.

Kako je v zračnih višinah? Nemška tvornica za izdelovanje aeroplanov »Junkers« je izdelala letalo tipa »Bremen«, ki je doseglo višino 12.739 m. Pred Nemci so prednjačili glede višine Amerikanci z 11.700 m. Piloti, ki so se povzpeli v tako bajne višine, pripovedujejo za javnost sledeče zanimivosti: Nevarnost za pilota se začne, ako je prekoračil višino 8 tisoč m. V tej višini se pokaže razlika v temperaturi. Istočasno je na zemlji 25 stopinj toplote, v zraku 8 tisoč m visoko pa 55 stopinj mraza. Pri zimi 55 stopinj pod ničlo zmrzne takoj izdihana sapa, solze na trepalnicah in je za pilota največja nevarnost ta, da lahko pozabi na di-

NOVICE

Odlikovanje zaslužnega kmetijskega strokovnjaka in zadrugarja. Njegovo Veličanstvo kralj je odlikoval g. Roberta Košarja od Sv. Bolfenka na Kogu z redom Belega orla. Malokdo je prijel vidno priznanje z najvišjega mesta tako zaslužen kakor g. Košar, ki je znan cenj. naročnikom in čitateljem našega lista po strokovnih člankih za povzdigo in naprednost v vinogradništvu, kmetijstvu in združništvu. Slovenija ima malo nesebičnih, za dobro našemu ljudstvu vnetih in požrtvovalnih mož po vzgledu g. Košarja. Dolgoletnemu sotrudniku iskreno častita k zasluženemu odlikovanju »Slov. Gospodar«.

Odlikovanja. Na uradnem dnevu v Vuhredu, dne 27. julija 1929, je sreski poglavar iz Prevalj odlikoval č. g. Iv. Dolinarja, župnika v Št. Primožu z redom sv. Save V., z zlato svetinjo pa gospo Rozo Urlaub iz Kaple in Elizabeto Kašman iz Remšnika. Čestifamo!

V kn. šk. dijaško semenišče v Mariboru so sprejeli: Bart Adolf iz Št. Janža pri Dravogradu, Čretnik Ignacij iz Smartna pri Velenju, Farkaš Anton iz Sv. Križa pri Ljutomeru, Gorenšek

hanje iz kisikovega aparata, pade v omedlevico in zgubi vodstvo nad letalom. Za slučaj omedlevičnih napadov je na aeroplanih poseben gumb. Ako čuti pilot, da se ga loteva radi višine in mraza omotica, drži roko na omenjeni gumb. Kakor hitro je nevarnost, da zgubi zavest, pritisne na »knof«, motor se ustavi in letalo prične padati v toplejše zračne višine in lege.

Ponarejevalci naših 1000 dinarskih kolekov pod ključem. Beograjski policiji se je posrečilo, da je izsledila ponarejevalce in razpečalce 1000 dinarskih kolekov, katerih je bilo po izpovedbi aretiranih ponarejenih za 65 milijonov Din. Tiskarna za potvorbe je bila v Budimpešti.

Živ v krsti in v mrtvašnici. Pri gosp. župniku Francu Hohnjecu v Čadramu je služil pred leti hlapec, ki je bil radi živčnega krča že na mrtvaškem odru in je od tamkaj vstal ter živi še danes. O občutkih kot navidezen mrlič ni hotel veliko govoriti. — Te dni je umrl v Prien ob Chiem jezeru na Bavarskem 67 letni ladijski tesar Stocker. Pred več nego 40 leti si je polomil pri prevozu lesa: noge, rebra in se močno poškodoval na glavi. V trdo nezavestnem stanju so ga prepeljali v bolnico v München. Zdravnik Nusbaum je izvršil na ponesrečenem več operacij. Ko je ležal na operacijski mizi, ga je zgrabil srčni krč. Vedel je vse, le govoriti in ganiti se ni mogel. Ob 7. uri zvečer po operaciji so ugotovile sestre, da je mrtev. Prenesli so ga v mrtvašnico, kjer sta ležala že dva mrliča. Položili so ga v krsto, roke so mu prekržali, potisnili vanje križec in jih ovili z rožnim vencem. Navidezno mrtvi tesar se je najbolj bal, da ga bodo pokopali živega. V popolni onemoglosti se je zaobljubil k znanemu Marijinemu božje potnemu svetišču v Altöttingu na Bavarskem, ako ga Marija otme živega pokopa. Drugo popoldne po prevozu iz mrtvašnice ga je ogledal bolniški zdravnik. Ukazal je mrliča dvigniti iz krste in ga prenesti v operacijsko sobo. Po vseh mogočih poizkusih so ga obudili k življenju in ga rešili grozne smrti. Ko je zapustil zdrav bolnico, je romal peš v Altötting in nesel Mariji v zahvalo cent težki križ. Te dni je Stocker v drugič in tudi resnično umrl ter bil pokopan.

Nekaj o sestavitelju Youngovega načrta. Celi svet govori in piše o Youngovem načrtu, po katerem bi naj dobila Francija od Nemčije vojno odškodnino. Radi zgornjega načrta je sklicano posvetovanje v nizozemsko mesto Haag, a o tem poročamo pod zaglavjem »Politika«. Tokrat hočemo čitatelje nekoliko seznaniti z ustvariteljem spornega načrta. Owen Young, predsednik komisije strokovnjakov, ki je sestavila po njem imenovani vojno odškodninski načrt, je odlična ameriška gospodarska osebnost. Young je predsednik največje elektrotehnične industrije v Ameriki in je že dolgo znan vsem evropskim gospodarskim krogom in se je temeljito poglobil v plačevanje nemške vojne odškodnine. Amerikanec Young je po svoji delniški družbi in tudi sam osebno

udeležen pri nemški elektrotehnični veleindustriji.

Znameniti avstrijski iznajditelj umrl. V starosti 72 let je umrl na gradu Welsberg znameniti iznajditelj Karl Auer pl. Welsbach. Rodil se je 1. sept. 1858 na Dunaju. Njegov oče je bil ravnatelj dunajske tiskarne in je iznašel še danes najbolj moderni stroj za tiskanje — takozvano »rotacijo«. Karl Auer se je pečal s fiziko in kemijo. Njemu se imamo zahvaliti za iznajdbo vrečice iz azbesta, ki omogoča lepo plinsko luč. — Karl Auer je iznajditelj kovinskih žic v električni žarnici. Pred tem je bila v rabi od Amerikanca Edisona izumljena »Kohlenfadenglühlicht«, ki spada že davno med zastarelo šaro.

Iz delovanja rumunskih tolovajskih družb. Po Rumuniji se je tolovajstvo tako razpaslo, da ni tamkaj glede razbojništva nič bolj nego kje v Ameriki. Rumunski tolovaji se poslužujejo avtomobilov in najboljšega orožja. Ne mine dan, da bi ne bili javljeni novi in najbolj drzni napadi. So kraji po Sedmograškem, ki so nedostopni radi razbojništva. Celo več letovišč krog Marosvaserhely je ogroženih od lopovov. Te dni se je doigraval v kraju Pilila pri Černovicah roparski napad, ki spominja po drznosti na ameriške razmere. Popoldne je udrlo 15 do zob oboroženih banditov v banko de Est. Vodja se je podal v banko in nad blagajnika. Z revolverjem ga je prisilil, da je dvignil roke kvišku in mu je odnesel 210 tisoč lejev v gotovini. Po ropu so odmarširali tolovaji v redu v drugo banko, kjer so si prilastili 70 tisoč lejev. Pridrvelo je na odporno orožništvo, razvil se je boj. a razbojniko so ušli z denarnim plenom.

Neurja s tečo in nalivi. V sredini minulega tedna so razsajala strahovita neurja po Franciji, po Karpatih in v Besarabiji. Na Francoskem sta popolnoma pokončala toča in silovit vihar poljske pridelke v 20 občinah. Niti enega zelenega lističa ni ostalo na drevju. Škodo cenijo na 15 milijonov frankov. Po Karpatih so bili veliki nalivi, ki so povzročili nenadne povodnji. Reke in potoki so preplavili mesta in vasi. V valovih je utonilo nad 20 oseb in med temi največ otrok, ki so pasli živino. V nekaterih vaseh je poplava nastopila tako nepričakovano, da so si nesrečni prebivalci rešili komaj golo življenje. dočim so jim vode odnesle vse premično imetje. Strela je povzročila tudi mnogo požarov. Pri gašenju požara je v neki gališki vasi udarila strela celo med gasilce in ubila 15 ljudi. Milijonsko škodo je napravilo strahovito neurje po Besarabiji.

Najvišji dimnik na svetu. Glede višine tovarniških dimnikov prednjači celemu svetu že od nekaj Nemčija. Do pred kratkem je bil 140 m visoki dimnik v Halsbrucku pri Freibergu na Saksonskem najvišji. Podjetje Nord v Leipzigu gradi dimnik, ki bo visok 156 m. Do 31 m višine bo stavba iz železobetona, višje pa iz opeke.

Človeško življenje in alkohol. Znameniti profesor na vseučilišču v Baltimore v suhi Ameriki dr. Raymund Pearl je podal te dni na podlagi dolgoletnih opazovanj in statistik od več največjih

klinik sledečo izjavo glede razmerja med dolgostjo človeškega življenja in uživanjem alkohola: Upliv alkohola v zmernih merah na kako človeško plemé je v občem blagodejen; v najslabšem slučaju pa nikakor ni škodljiv. Nepo- bitno dokazano dejstvo je, da zmernim pivcem nikakor ni prikrajšana življenjska doba. Nasprotno: oni, ki uživajo alkoholne pijače po pameti, žive dalje nego abstinenti. Resnica je pa tudi, da umrejo pijanci prej nego zmerni pivci in abstinenti.

Pet dni živ pokopan. V Severni Ameriki v državi Tenesee bi bil skoraj plačal učenjak Ashley radovednost z življenjem. Podal se je sam na raziskovanje podzemeljskih jam, ki doslej še niso raziskane v bližini Schallmounda ter so zelo dolge. Hotel je dobiti v jamah sledove onega naroda, ki je prebival v Severni Ameriki pred Indijanci. Profesor je bil za nevarno pot opremljen le s sekiro, acitilen lampo in z nekaj živežem. Ko je bil zatopljen v raziskovanje, se je naenkrat zasul oni del hodnika, po katerem je bil mogoč izhod in je bil živ pokopan. Nad pet dni si je z največjim naporom izsekaval s sekiro pot in prilezel iz groba čisto opešan.

Prva ciganska šola v Evropi. Uzhorod-Ungvar, glavno mesto Karpatske Rusije, se lahko ponaša, ker je pozidalo prvo cigansko šolo v Evropi. V ungar-skem ciganskem okolišu prebiva 150 ciganskih družin. Odposlanstvo najstarejših ciganov se je pojavilo nekega dne pri mestni občini s prošnjo, naj jim omogoči pozidavo šole za cigansko dečo. Časi so se spremenili. Danes morajo znati tudi cigani pisati ter čitati. Občina je dala ciganom na razpolago stavbišče in material. Cela ciganska kolonija se je udeleževala zidanja. Zraslo je čedno šolsko poslopje, v katerem se šola 33 cigančkov.

Tolikanj napredna Francija ima 40 tisoč analfabetov (nepismenih). Pri zadnji rekrutaciji je iznenadilo Francoze dejstvo, da je bilo med vpoklicanimi 40 tisoč nepismenih.

Tatvine na železnicah v Združenih ameriških državah. Amerikanec Keli-har, predsednik uradov za varnost železnic je podal te dni tole zanimivo izjavo: Po statistiki je vozilo l. 1928 po železnicah Združenih držav 2 milijona vlakov ali vsaki dan 6668 vlakov po 50 vagonov. Vrednost blaga, ki je bilo prepeljano, znaša 350 milijonov Din. Za obvarovanje blaga pred ropom in tatvino izdajo Združene države letno za vzdrževanje železniške varnostne straže 500 tisoč dol. Ravno kar omenjeno svoto znatno presegajo železniške tatvine in ropi. V Združenih državah aretirajo letno nad 100 tisoč železniških tatov in roparjev.

Indijanski votlinarji. V Pajarito-parku v Novi Mehiki so še danes na upogled votline, ki so bile zgrajene po vzgledu termitskih gričev (termit je kakor naša mravlja in si pozida kot stanovišče do 2 m visoke gričke) in so bile dolga stoletja bivališča ondotnih Indijancev. Kedaj so nastale votline, ne zna nikdo. Gotovo so obstojale in bile že prazne pred odkritjem Amerike po Evropejcih. Na tisoče teh vot-

Znamenitost kot država brez davkov.

lin, ki so še danes ohranjene prav dobro, so znamenitost. Učenjaki trdijo, da so v njih bivali pred tisočletji prebivalci pokrajin Arizona in Nova Mehika in predniki še danes tamkaj bivajočih Puebloindijancev.

Število ruskih beguncev. Komisariat pri Društvu narodov, katerega vodi Friedjof Nansen, je ugotovil, da znaša število ruskih beguncev 924 tisoč. Na Francijo jih odpade 400 tisoč, na Nemčijo 100 tisoč, na Poljsko 100 tisoč, na Rumunijo 70 tisoč. Ostalih 250 tisoč se razdeli na: Jugoslavijo, Belgijo, Bolgarijo ter Čehoslovaško. K tem beguncem ne spadajo oni iz daljnega vzhoda, kojih število presega pol milijona. Niso tudi uštetni oni, ki so postali državljani drugih držav, ali so pribežali v države, ki mejijo na sovjetsko Rusijo.

Odtis gobca. Pri zasledovanju zločincev igrajo važno ulogo odtisi prstov. Potom prstnih odtisov je bilo izsledenih od policije že bogzna koliko največjih zločincev. V Ameriki dajo zelo veliko na čistokrvne pasje pasme. Od znamenitih psov imajo rodovnike. V najnovejšem času mora biti pristni rodovnik ameriškega psa tudi opremljen z odtisom pasjega gobca.

Nekaj o kavčuku in gumiju. Današnji svet bi nemogoče živel brez gumija. Moderni človek rabi gumij skoraj pri vsakem koraku skozi življenje. Gumi ali kavčuk drevo se imenuje »braziljansko heveadrevo«. Zibelka mu je Brazilija in sploh Južna Amerika, kjer je rastlo drevo po pragozdih. Danes gojijo heveadrevo po plantažah in to pred vsem v obeh Indijah. Gumi drevo vsebuje sok. Ako hočejo dobiti iz drevesa sok, mu narežejo kožo in spodaj postavijo posode. V te teče surovi gumi, katerega izvažajo na razne tovarne. Surovi gumi pri pridelavi pomešajo z vsem mogočim, da postane prikladen za oni predmet, katerega hoče tovarna izdelati. Na leto se predela po celem svetu okoli 700 milijonov kg surovega gumija. Glavni del gumi industrije odpade na ameriške Združene države, kjer vržejo dnevno v promet 250 tisoč novih avtomobilnih obročev.

Sprejem učenk v babilško šolo Na podlagi sklepa seje strokovnih referentov z dne 17. julija 1929 razpisujem natečaj za 10 (deset) mest učenk 18 mesečnega učnega tečaja za babice na babilški šoli v bolnici za ženske bolezni v Ljubljani. Učenke morajo stanovati v internatu, kjer dobivajo stan in hrano. Stroške za učni tečaj nosi mariborska samoupravna oblast. Podrobni pogoji za sprejem v učni tečaj so razvidni iz zadevnega razpisa komisarja ljubljanske samoupravne oblasti v Ljubljani. Tečaj prične dne 1. septembra 1929. Prošnje je predložiti najkasneje do 20. avgusta 1929 ravnateljstvu babilške šole v Ljubljani. Komisar oblastne samouprave mariborske oblasti: Dr. Leskovar I. r.

Zdravnik Dr. V. Marin od 12. avgusta naprej zopet redno ordinira dnevno od 10. do 12. ure in od 14. do 16. ure v Razlagovi ulici 15; telefon 205. 955

Ideal vsake gospodinje je hitro in uspešno pranje. Zato pere dosledno z milom »Gazela«. Glejte oglaš!

Pred kratkem je bila potom novo zgrajene železnice odprta javnosti na celem svetu najstarejša in najmanjša republika, ki se zove San Marino in leži 700 m nad morjem v Srednji Italiji.

San Marino se pojavi v zgodovini v 4. stoletju. Dva politična begunca Marino in Leo sta pribežala iz Dalmacije v Italijo. Na hribu Titano sta iztaknila udobno skrivališče. Ščasoma sta se začela čutiti varna in izdelovati krasna kamnoseška dela, katera hrani še danes republika kot dragocen spomin. Marino in Leo sta poročila vsak svojo deklico iz okolice. Nastali sta dve družini, iz kojih izhajajo še vsi današnji prebivalci. Ustanovitelja republike sta bila proglašena po smrti za svetnika, od tod imeni San Marino in vas v bližini glavnega mesta San Leo. Bogzna koliko mogotcev je že skušalo liliputansko republiko oropati prostosti, a so bili vsi poskusi zaman.

V srednjem veku so bile v Italiji same republike in sosedne so skušale podjarmiti palčka San Marino. Sanmarinčani so prepodili vsakega sovražnika s kamenjem, ki je kar deževalo iz višin na napadalce. Glede obrambe ima država najugodnejšo lego in ta je ohranila samostojnost skozi z vojskami prepletena stoletja. Italija se je navadila s časom na neodvisno državo v veliki Italiji. San Marino je bila in ostane znamenitost, na katero kaže Italija napram tujcem s ponosom.

Republika meri 60 kvadratnih kilometrov in šteje 13 tisoč prebivalcev. Ena desetinka prebivalstva biva v glavnem mestu na hribu Titano.

Vsacega pol leta izvolijo dva predsednika iz vrst izobraženstva. Predsednikoma sta prideljena po en minister za notranje in zunanje zadeve. Držav-

ni tajnik je obenem tudi finančni minister. Parlament, nekak sodni svet (obstoji iz 4 sodnikov), in magistrat tvorita upravo republike.

San Marino ima svojo lastno vojsko 950 mož in 38 oficirjev.

Sanmarinčani imajo v pustnem času gledališče. Časopis izhaja samo eden in enkrat na teden.

Davkov ni treba plačevati in radi tega ne zapusti nobeden svoje grude. Italija plačuje republiko na leto 800 tisoč lir in to radi tega, ker se je odrekla monopolu na tobak in sol. Največ nese državi tujski promet in visoko aktivna pošta. Državni dohodki znašajo 4 in pol milijona lir.

San Marino ni zastopana pri društvu narodov, pač pa ima v več državah svoje konzule.

Ko je prišel Napoleon na zmagovitem pohodu po Italiji v San Marino, je hotel pokloniti samozavestnemu prebivalstvu deželo do mesta Rimini. Ponosni republikanci so se zahvalili z besedami: »Nočemo biti ne večji in ne manjši kakor smo!«

Kako misli o samostojnosti najmanjše republike Mussolini? Na zunaj spoštuje tudi ustavo republike, vendar je njena 1600 letna samostojnost le še zunanji sijaj. Po vojni so pribežali v San Marino razni ruski in ogrski nacionalisti. Na pritisk fašizma jim je smela nuditi republika le nekaj časa zavetišče. Takozvana vrata »San Francesco«, skozi katera je smel iti pred vojno celo Italijan le s potnim listom in vizumom, so danes odprta za vsakogar. Na povelje fašistične vlade so pobrali trdnjavskim topovom sprožilnike in so čisto nenevaren spomin vojaške samostojnosti. Vsaka hiša v San Marino nosi Mussolinijevo štampiljko in spodaj napis: »Živel Mussolini!«

Nekdanja prevozna sredstva.

Danes, ko vse brzi iz kraja v kraj na: vlakih, avtomobilih, motornih kolesih, navadnih kolesih in celo potniških letalih ter zračnih ladjah, ne bo odveč, ako se zamislimo v prevoz pred par sto leti:

V sredini 17. stoletja so poznali kot najudobnejše prevozna sredstvo kočijo. Je bil to težek voz, ki je odbijal sunke ne s pomočjo jeklenih peres, ampak usnjatih jermenov. Kočija na jermenih se je tako gugala in zibala, da so dobili ljudje morskoro bolezen, kakor na ladji. Kočijo si je tedaj lahko privoščil le bogataš; siromak se je moral voziti na najbolj težkih in nerodnih tovornih vozovih. Na sredini med kočijo in najtežjim vozom so bili poštni vozovi. V zgoraj omenjeni dobi sploh niso poznali cest v današnjem smislu. Vozovi so drčali in se vlekli po polzevo po kolovozih in koder je bilo količkaj mogoče. V kočijah in s pošto so se vozili le bogataši in mestjani. Za taiste pojme lahek voz se je upal iz mesta le v najbližjo okolico. Vozu so sledili ljudje, ki so čuvali in držali kočijo pred padcem. Nosili so seboj droge, s katerimi so dvigali v mlake in jarke zabredle

voze. Kolikokrat je bilo treba z nepopisnimi naporji zasuti poprej na prevozni poti zevajočo luknjo ali mlakužo s prodcem, hlodi in vejami. Kako je zgledalo l. 1672 potovanje z vozmi v tedaj moderni Franciji, nam opisuje bogata gospa Sevigny. Vozila se je iz Pariza v mesto Marseille čeli mesec, danes prevoziš to razdaljo z vlakom v eni četrtinki dneva.

Začetkom 18. stoletja so začeli posvečati cestam več pažnje. Krog leta 1700 so bili že za deželo v splošni rabi poštni vozovi, ki so prevažali: pisma, prtljago in potnike. Prevoz je bil drag, a že bolj udoben. V omenjenem letu so se pojavili postiljoni trobentači, ki so postale tolikanj priljubljene osebnosti.

Istočasno kakor za splošnost namenjeni poštni voz nastopijo po mestih poklicni fijakerji in za več oseb določeni omnibusi. Poprej na jermenih gugačo kočijo zamenja zaprti »Landauer«, ki počiva na jeklenih vzmetih. Tudi tedaj najboljša prevozna sredstva so bila za današnje pojme nerodna in nepraktična. Da tudi krog leta 1700 voznja v »Landauerju« ni bila lahka izlet, naj nam dokaže tozadevni

opis potovanja iz leta 1721. Iz Schwäbisch Gmünd je potoval bogataš v zaprtim in najboljšem vozu v Ellwogen. Danes prevozimo isto pot v 1 uri. Tedaj se je godilo njemu takole: Ko so se peljali eno uro, je obtičal voz na sredi ceste. Vsi so morali izstopiti in le z največjim naporom in z združenimi močmi so spravili vozilo naprej. V vasi Löbingen se je zlomilo prvo kolo, ker je štrbunknil voz v mlako. V kraju Hofen je omahnil voz v mlako in se prekucnil. Pri padcu z voza si je zlomila domača dekla desna pleča, kočij

jaž si je izpahnil roko, eden konj je ohromel, kolesa so se zdrobila. Šele po poteku treh dni je družba lahko nadaljevala vožnjo in dosegla zaželjeni cilj.

Nekaj neznosnega je bila vožnja v vozu v starejših časih in tako je ostalo, dokler se ni udomačila železnica. Starejši ljudje so se bali vožnje, vsak je le jezdil, kar je šlo hitreje in brez zaprek.

Zgorajne vrste naj potolažijo vse one, ki zmerjajo čez današnje zamude vlakov, avtomobilov in preklinjajo cestne zveze ter občinske kolovoze.

*

Kako gasijo velike požare Amerikanci?

Najnovejša ameriška gasilna sredstva so tako praktična, da jih že posnemajo ter uvajajo po vseh večjih mestih Evrope.

Na ameriških palačah in nebotičnikih so na zunanjih stenah naprave, ki omogočijo zidovje za slučaj požara in je nemogoče, da bi se razširil ogenj z enega gorečega poslopja na drugo.

Po velikih skladiščih so uzidani tuši, ki se avtomatično sami odprejo ako se zviša radi požara temperatura in napolnijo z vodo dohode do blaga. Na ta način je onemogočen prehod ognja iz enega gorečega skladišča na drugo. Naprava je že udomačena tudi v Londonu, Berlinu in v Parizu.

Po mestih Združenih držav se širijo nebotične stavbe. Za nebotičnike v

Newyorku že imajo najnovejše gasilno sredstvo — aeroplan. Na strehah najvišjih nebotičnikov so pripravljena letala, katera je mogoče takoj obvestiti potom radijo postaj o izbruhu požara na tem ali onem mestu. Aeroplan se dvigne na kraj nesreče in začne gasilno delo z raznimi kemičnimi izdelki ter širjenjem meglenih plinov, ki so človeku neškodljivi, pač pa udušijo ogenj.

Letalska ognje-gasna društva so se začela širiti iz Newyorka tudi že po deželi. Centrala ognjegasnih aeroplanov je v kakem večjem kraju in od tamkaj jo kličejo ob priliki požarnih nesreč dalje na deželo. Gasilni aeroplani so se doslej izborno obnesli in jih bodo splošno upeljali radi hitrosti uspešne pomoči.

Listnica uredništva.

Cenjenim dopisnikom. Radi Marijinega praznika v četrtek smo zaključili tokrat »Gospodarja« v pondeljek predpol dne. Za to številko ni prišla v poštev pošta od torčka, ker je bil tedaj list že v tisku. Tokrat izostali dopisi in obvestila pridejo na vrsto prihodnjic.

Organistovske zadeve.

Ker tajništvo »Društva organistov« vedno dobiva od organistov in župnih uradov vprašanje, kdo je dolžan plačevati prispevke za pokojninsko zavarovanje organistov pri Pokojninskem zavodu, podamo tukaj kratko navodilo. Tozadevni zakon pravi, da mora te prispevke plačevati dotični, ki nameščenca za njegovo delo plačuje. Pri organistih pridejo torej v poštev vsi, v dotični župniji stanujoči verniki rim. kat. cerkve. Predstavnik teh pa je cerkveno predstojništvo. V slučaju pa, da isto nima dohodkov in ne sredstev, je dolžan skrbeti za to tozadevni cerkveno-konkurenčni odbor. (Vide zakon z dne 7. maja 1874 dež. zak. št. 50 § 36.) V tem slučaju naj napravi župni urad na cerkveno-konkurenčni odbor vlogo, kolekivano s 5 Din, v kateri zaprosi, da se preskrbijo sredstva za plačevanje teh prispevkov. Če bi pa cerkveno-konkurenčni odbor to odklonil, naj župni urad vloži priziv v teku 14 dni na pristojnega sreskega poglavarja, kateri bo z zakonitimi sredstvi cerkveno-konkurenčni odbor v to prisilil. V takih krajih, kjer so meje občine indentične z

mejami župnije, ni treba cerkveno-konkurenčnega odbora, ampak vrši te posle tozadevni občinski odbor. Če bi kdo vloge na cerkveno-konkurenčni odbor ali priziva na sresko poglavarstvo ne znal napraviti, je tajništvo »Društva organistov« to pripravljeno, storiti proti povrnitvi poštne in kolkovine, toda samo, kjer gre za organiste ki so člani društva. Istotako na željo tajništvo napravi tudi prijave k Pokojninskemu zavodu. Za vsako vprašanje se vedno naj priloži znamka za odgovor.

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto 10. avgusta so pripeljali špeharji na 18 vozeh 41 zaklanih svinj, kmetje 32 voz sadja, 22 voz čebule in kumarc, 12 vozov krompirja, 14 vozov sena in 8 voz slame. Svinjsko meso so prodajali po 12.50—32.50. Krompir je bil 1.25—1.50, čebula 3—4, kumarc 10 para do 2 Din. Seno 70—90, slama 50—60. Pšenica 2.50, ječmen 1.75—2, oves 1.50, koruza 2.50, ajda 1.75, proso 3, fižol 3, grah 6. 1 kokoš 35—40, par piščancev 35—70, raca 22—30, gos 40—80, domači zajec 10—30. Česen 15, maline 6—7, grozdice 5, jabolka 4—7, hruške 4—8, slive 4—7. Mleko 2.50—3, smetana 12—16, surovo maslo 36, jajca 1.50, med 20—25.

Mariborski svinjski sejm. Na mariborski svinjski sejm v petek, dne 9. avgusta so pripeljali 189 svinj. Cene so bile sledeče: prašičev od 5—6 tednov starih tokrat ni bilo na sejmu. 7—9 tednov 170—280 Din, 3—4 mesece 350—400, 5—7 mesecev 450—550, 8—10 mesecev 700—850,

1 letni prašiči 1000—1500. 1 kg žive teže 10 do 12.50, 1 kg mrtve teže 17—18. Prodanih je bilo 126 komadov. Kupčija je bila srednja.

*

Gospodarska obvestila.

Stanje hmeljskih nasadov v Savinjski dolini. Dež, ki smo ga imeli dne 27. in 28. julija in 2. in 3. avgusta, je bil našim nasadom, ki se nahajajo na prehodu v kobule, dobrodošel in tudi nujno potreben. Stanje vseh nasadov se sedaj lahko označi kot prav dobro in človeško oko z radostjo opazuje s kobulami bogato obložene, popolnoma zdrave rastline s svojimi okraski. Prav sigurno smemo letos pričakovati blago najboljše kakovosti, tako glede barve in velikosti kobul, kakor tudi glede množine lupulina. Obče obiranje se bo pričelo dne 16. t. m. Vkljub ugodnemu stanju bodemo letos manj pridelali kot lani in se ceni ves pridelek tega leta na 48.—50.000 starih stotov. Posamezni nakupovalci so že došli, drugi so pa napovedali svoj prihod.

Hmeljarjem. V legitimacije, ji jih je založilo Hmeljarsko društvo v Žalcu se je vrnila neljuba pomota in se vsi hmeljarji, ki se jih bodo posluževali, uljudno naprošajo, da prečrtajo v legitimacijah »1/2« in jo nadomeščajo z »1«. — Društveno vodstvo.

Najboljša krava mlekarica v Nemčiji. Na razstavi govede v Münchenu na Bavarskem je bila premirana kot najboljša mlekarica krava, ki da v 365 dneh 9.176 litrov mleka.

*

Obupen položaj naših vinogradnikov.

V eni zadnjih številok našega lista smo vprašali finančno ravnateljstvo v Ljubljani: Kako je združljivo z zakonom, da sme Dalmatincev v Mariboru točiti svoj lastni pridelek v krčmah in to neoziraje se na rok, ki je določen za vino-toče. Na naše vprašanje še do danes nismo prejeli odgovora.

Iz vseh vinogradnih krajev mariborske oblasti smo prejeli obupne klice naših vinogradnikov: Kam z vinom? Nikdo ne vpraša po njem! Kje dobiti denar za davke in najnujnejše potrebščine, ko pa je nemogoče vnovčiti vinski pridelek? Da je zašlo slovesko vinogradništvo s prvovrstno robo v tako krizo, so temu največ kriva dalmatinska vina. Vzamimo obmejni Maribor. Tukaj je v zadnjem času nad 20 dalmatinskih gostiln, ki so vse vsaki dan polne in kjer se naravnost pijančuje. Nič boljše kakor v Mariboru, ni v Ptujju, Celju, Slovenjgradcu, Dravogradu in Prevaljah. Da celo podeželske krčme so začeli preplavljati agenti z dalmatincem. Sam Bog znaj, kje se pridelata toliko dalmatinca, da ga točijo po celi naši državi noč in dan, a ga je še vedno vagone in vagone na razpolago. Oni, ki poznajo dobro Dalmacijo in njene otoke, so resnega mnenja, da je izključeno, da bi lahko ta gorata pokrajina zalagala leto in dan z lastnim vinskim pridelkom celo našo državo, Avstrijo in bogzna! koliko pokrajini še!

Preplavljenje naših vinogradnih krajev z dalmatincem je dobro in premišljeno organizirano. Organizacija se je izborna obnesla po mestih in večjih krajih, a se bo tudi na deželi.

Skrajni čas bi bil, da se zgane že enkrat naše Vinarsko društvo in stori potrebne korake, ker sicer bo prepoznal

Navedeni podatki so za enkrat bolj splošnega značaja. Lahko pa pridemo glede dalmatinske poplave z natančnimi številkami, ki bodo kričale o obupnem položaju slovenskega vinogradništva!

★

Zadružna razstava na velesejmu v Ljubljani.

Jesenski velesejm v Ljubljani od 31. 8. do 10. 9. 1929 je v prvi vrsti namenjen kmetijstvu. Pokaže naj stanje in napredek kmetijstva, pripomore naj k spoznanju potreb in nalog istega za bodočnost, naj predloži tudi javnosti delo raznih faktorjev na polju kmetijstva. Dosedaj še ni bil na velesejmu zastopan eden najvažnejših in najpotrebnejših činiteljev v gospodarstvu sploh, zlasti pa v kmetijstvu — zadružništvo.

Letos se bo vršil istočasno z velesejmom v Ljubljani zadružni kongres (sestanek) za celo državo. Udeležili se ga bodo zadržarji iz vseh delov naše države: Hrvatje, Srbi in Slovenci. Zato je bila srečna misel, prirediti na velesejmu zadružno razstavo, ki se otvori 31. 8. in traja vse dni velesejma. Slovenske zadružne zveze in posamezne zadržuge bodo pokazale svoje delo in stanje na razne načine.

Vsakdo bi naj spoznal, da je bilo zadružništvo za naš narodni obstoj in gospodarski razvoj najvažnejši činitelj v preteklosti, pa mora biti tudi za bodočnost najvažnejši. Vsi narodi sveta vedno bolj spoznavajo, da si široki ljudski sloji morejo ohraniti in zagotoviti napredek, obstoj in neodvisnost le z združenimi močmi, le s pomočjo zadružništva. Le združení v dobro organiziranih zadržugah si morejo delovni stanovi pridobiti potrebno moč in gospodarsko neodvisnost, se obraniti izkoriščanja. Koliko so razne vrste slovenskih zadržug v tem oziru storile, bo pokazala zadružna razstava v slikah, številkah itd. Udeležiti se namerava zadružne razstave celotno slovensko zadružništvo: hranilnice in posojilnice, razne kmetijske, prodajne in nabavne, električne, strojne, živinorejske zadržuge, konzumi. Poseben oddelek bodo imele mlekarke zadržuge, kakor tudi razna zadružna podjetja.

V vseh državah, pri vseh narodih se je po vojski mogočno dvignilo zadružništvo kot najvažnejši gospodarski in socialni činitelj. Samo Nižje Avstrijska n. pr. je imela leta 1926: 552 raiffeisenovk, 406 mlekarških zadržug, 43 skladiščnih, 11 vinarskih, 38 pašniških, 69 živinorejskih, 28 konjejskih, 13 raznih (lesnih, gozdarskih, sadjarskih itd.).

Tovariši zadržarji iz raznih delovnih stanov, pridite na velesejm, obiščite zadružno razstavo, a ne samo površno, ampak treba se je vglobiti v zadružno delo in njega pomen. Spoznali bomo, da je že dosedaj zadružništvo veliko storilo za naše gospodarstvo, da pa še ga čakajo v bodočnosti velevažne in nujne naloge. Ali bo

moglo zadružništvo to svojo nalogo res v polni meri izvršiti, je odvisno od naše uvidenosti, zavednosti, zvestobe in požrtvovalnosti.

OBČNI ZBOR VZAJEMNOSTI,

društva lavantinskih duhovnikov, se vrši dne 26. avgusta 1929 ob 10. uri predpoldne v dvorani Narodnega doma v Ptujju. Na občnem zboru se bodo sklepale važne stvari, zato se naj gg. duhovniki udeležijo občnega zbora v velikem številu. Prav gotovo pa naj vsaka dekanija pošlje vsaj po enega zastopnika.

NAŠA DRUŠTVA

DVA FANTOVSKA TABORA: PRI SV. ANDRAŽU V HALOZAH IN V JERUZALEMU.

Ponovno opozarjamo naše mladeniče na že razglašena fantovska tabora pri Sv. Andražu v Halozah in v Jeruzalemu.

V nedeljo 25. avgusta bo mladeniški tabor pri Sv. Andražu v Halozah. Začetek ob 10. uri. Cerkveni govor ima predsednik Prosvetne zveze dr. Hohnjec, ki govori tudi na izvencerkvenem zborovanju. Profesor Vesenjok bo razpravljal o gospodarskem delu mladinskega prosvetnega programa. Nastopili bodo tudi govorniki iz vrst mladine. Mladeniči iz Haloz in z gornjega Dravskega polja, udeležite se svojega shoda.

V nedeljo 1. septembra, je velik mladeniški tabor v Jeruzalemu za velikonedeljsko in ljutomersko dekanijo. Začetek bo ob 10. uri. Cerkveni govor ter slovesno sveto mašo bo daroval prevz. g. pomožni škof dr. Tomažič. Na mladeniškem zborovanju govori predsednik Prosvetne zveze dr. Hohnjec o katoliški akciji v smislu sv. Očeta. Dr. Janžekovič, kaplan pri Sv. Miklavžu, ima poročilo o točki »Laiško apostolstvo in katoliški mladenič«. Nastopijo kot govorniki tudi mladeniči, ki bodo govorili v imenu stanovskih in prosvetnih mladeniških organizacij.

SLAVNOSTI V SLOVENSKI KRAJINI.

Vsa Slovenska krajina je v znamenju priprav za proslavo desetletnice osvobođenja. Vse priprave se vršijo nekam spontano in vse kaže, da bo to v resnici ena izmed največjih slovenskih ljudskih proslav v letošnjem letu. 18. avgusta se bodo zlasti v Murski Soboti zbrale velike mase prekmurskega ljudstva, veliko posetnikov pa obetajo imeti tudi Črensovci in Dolnja Lendava istega popoldne. K tej domači slavnosti pa vabi ljudstvo Slovenske krajine predvsem tudi vse brate iz »Preka«. Najrazličnejše sodbe o Prekmurju in njega neprijaznem značaju izvirajo povečini iz popolnega nepoznanja te zemlje. Slavnosti 18. avgusta pa nudijo vsakemu najlepšo priliko, da se na lastne oči prepriča o tej krajini in njega ljudstvu. Zato mislimo, da jih bo prav malo, ki bi ne izrabili ugodne prilike in posestili te dni Slovenske krajine, da se skupno z domačini radujejo desete obletnice njih svobode.

Železniške zveze in posebni vlaki. Iz Ljubljane pelje posebni vlak 18. avgusta okrog treh zjutraj tako, da ima v Pragerskem zvezo z rednim vlakom, ki prihaja iz Maribora in pride v Mursko Sobotu ob 9.10 minut. Iz Gornje Radgone proti Ljutomeru vozi ravnotako posebni vlak, ki ima v Ljutomeru takojšnjo zvezo z mariborskim vlakom.

Iz Murske Sobotne odhajajo vlaki ob četrtri popoldan, ob tričetrt na šest in posebni vlak ob 11. uri zvečer, ki ima zvezo z vsemi brzovlaki proti Mariboru in Ljubljani. Ravnotako pelje iz Dolnje Lendave razen rednih vlakov še en poseben vlak ob 11. uri zvečer, ki ima iste zveze z brzovlaki, ko oni iz Murske Sobotne.

Informacijska pisarna glede proslave v M. Soboti, se nahaja v občinski hiši, kjer se dobijo vse podrobnejše informacije. Piše se na naslov Prof. M. Bitenc, Murska Sobotu, občinski urad.

Prenočišča. Kdor misli ta dan prenočiti v Murski Soboti, naj javi to najkasneje do 15. avgusta na gornji naslov v Murski Soboti.

Spominski znak. Odbor za proslavo je dal napraviti za to priliko posebne spominske znake, ki se prodajajo, navadni po 3 Din, pozlačeni po 10 Din. Eventualni čisti dobiček se uporabi za socialne potrebe Slovenske krajine.

Razstave. Za časa proslav je tudi za Slovensko krajino par značilnih razstav. V Murski Soboti je otvorjena obrtna in šolska razstava, v Črensovcih pa razstava domače obrti, poljskih pridelkov in domačih jestvin.

Polovična vožnja na vseh osebnih vlakih od vseh strani države je dovoljena. Na domači postaji se kupi cela vozna karta do Murske Sobotne, odnosno do Dolnje Lendave, kjer se dobijo posebne izkaznice po 10 Din. S prej kupljeno karto in to izkaznico ima potem vsak udeleženec nazaj brezplačno vožnjo.

★

Sv. Anton v Slov. gor. Prijatelji orlovskih mladine, ali veste kam bodešili v nedeljo dne 25. avgusta? Brezdvomno k Sv. Antonu na veliko orlovsko prireditev. Orli iz celih Slovenskih gor pridejo k nam, tudi Orlice in še naši najmanjši Orlički, da vam pokažejo, kaj znajo in za kaj se vnamajo. Program bo sledeči: Ob 9. uri zbor vsega članstva pri kapeli sv. Janeza. Ob pol 10. uri odhod v cerkev k svetli maši in pridigi, pridiguje č. g. svetnik Gomilšek. Po maši pred cerkvijo slavnostno zborovanje z dvema govoroma. Govornik pride iz Maribora. Popoldan ob pol 3. uri večernice. Po večernicah velik telovadni nastop z zelo pestrim sporedom. Prijatelji naše mladine, domačini in iz sosednjih župnij, pridite! Vas iskrena vabijo Orli.

Žiže. Veselo znamenje časa je, da se vedno bolj množi število katoliških društvenih domov. Tako je prav. Da namreč morejo naša društva uspešno delovati, širiti pravo omiko in prosveto ter buditi katoliško zavest med ljudstvom, potrebni so jim primerni prostori. Tudi naša društva so tako srečna, da imajo zdaj svojo streho v lepem, novozgrajenem društvenem domu, ki bo v nedeljo 18. avgusta tega leta slovesno blagoslovljen in otvorjen. Ob 10. uri dopoldne bo v cerkvi pridiga in sv. maša; oboje opravi presvetli g. pomožni škof dr. I. J. Tomažič, nato bo slovesna blagoslovitev in otvoritev novega društvenega doma, pri kateri govorijo zastopniki Prosvetne zveze (dr. Jos. Hohnjec), Slov. orlovske zveze in drugi. Pop. ob pol 3. uri večernice in nato javni telovadni nastop konjiškega orlovskega okrožja. Po telovadbi prijateljska zabava v dvorani in na prostem. Pri celem sporedu sodeluje godba katoliške omladine iz Maribora. Katoliška društva in njih prijatelji pridite ta dan v obilnem številu v Žiže. Na svidenje! Bog živi!

Šoštanj. V nedeljo, 18. avgusta 1929 se bo vršila blagoslovitev in otvoritev »Slomškovega doma« v Šoštanju s sledečim sporedom: V soboto: ob 18. sprejem prevz. gospoda škofa dr.

A. Karlina. Ob pol 20. uri podoknica prevzvišenemu in aluminacija »Slomškovega doma«. Ob 20. uri slavnostna akademija s sledečim sporedom: govor, deklamacija, petje ter spevoigra »Mlada Breda« v dveh dejanjih. V nedeljo: Ob 9. in pol 10. uri sprejem gostov na kolodvoru, spreved skozi mesto k župni cerkvi, blagoslovitev »Slomškovega doma«, nato pridiga in sv. maša, ki jo bo opravil prevzv. gospod škof. Po sv. maši slavnostno zborovanje, kjer bo govoril med drugimi tudi g. špiritual A. Karo. Popoldne ob 3. uri telovadni nastop onlovske družine Po Šoštanj s sodelovanjem sosednih odsekov. Po telovadbi prosta zabava. Za okrepčila bo poskrbljeno. Polovična vožnja je zaprosena. Pridite in pogledite, kakšen veličasten dom so si postavili požrtvovalni šoštanjski farani za prosveto in zabavo! Bog živi!

Telovadni odsek »Orel« Žalec proslavi na dan Velike gospojnice, dne 15. avgusta svoje 20 letnice odsekovnega obstoja. Spored popoldanske prireditve je sledeči: ob pol 2. uri sprejem na kolodvoru, nato spreved skozi trg Žalec k večernicam. Po večernicah odhod na telovadišče v Vrbe, kjer bode ob pol 4. uri na prostoru g. Iv. Holobarja javna telovadba. Spored obsega proste vaje, orodje in lahka atletika. Po telovadbi prosta zabava v senčnatih prostorih. Igra številna rudarska godba iz Velenja. Prijatelji orlovske ideje vljudno vabljeni. Bog živi!

Smartno v Rožni dolini. Tukajšnji orlovski odsek namerava v kratkem prirediti igri: »Dr. Vseznan in njegov sluga Štipko Tiček in Vaški klopoh«. Datum in prostor, kjer se bo igralo, se objavi kasneje v Slov. Gospodarju, sicer bo pa tak razvidno iz plakatov. Med odmori bode svirala domača godba. Po igri šaljiva licitacija. Ker je čisti dobiček namenjen za orlovske potreščine, se vsi prijatelji orlovske mladine vljudno vabijo k obilni udeležbi. Tudi darila za šaljivo licitacijo se hvaležno sprejmejo. Torej vsi (najbrže 18. avgusta) v lepi Rožni dolini na veselo svidenje!

Gornja Ponikva. V nedeljo, 4. avgusta je bil na Ponkovijske prav izređen dan. Poslušajte! Domači fantje in dekleta z golo ljudskošolsko izobrazbo so nam predstavili Skrbniškovo dramatisacijo Cankarjevega »Hlapca Jerneja« tako lepo in resnično, da se je neka zelo izobražena in ugledna oseba izrazila: »Pojdite v Ljubljano v dramo!« Res krasen je naš »Hlapec Jernej«. Toliko naukov za mlade in stare nam daje, da go ga na splošno željo ponovili 11. avgusta (na Lovrenčevo nedeljo) ob pol 4. uri popoldne.

Važno za društva. Ministrstvo prosvete je z odlokom U. br. 2281 od 3. julija 1929 določilo, da vsa društva in ustanove prošnje za znižanje takse na vstopnice, za znižanje železniške vožnje itd. pošiljajo te preko okrajnega glavarja, oziroma velikega župana in se direktno poslane ne bodo upoštevale.

Redek dogodek. Te dni me je obiskal tovariš in me opomnil: »Kaj boš mazal časopis doživljaje iz bogoslovnega življenja tovarišev. Svojo lastno vest zprašaj! Ako ne boš storil tega sam ter stopil pred javnost, bom obelodanil jaz eno, katero si zagrešil in ki je posebnost svoje vrste!« Obljubil sem tovarišu javno spoved in začenjam: V mojem življenju je bilo vedno tako: Kakor hitro sem se iz koga ponorčeval, so se mi norčije vrnile desetkrat. V brezskrbnih bogoslovnih letih sem rad koga potegnil, ga dražil z nerodnostjo in sploh ga tiral na pranger posmeha. Ako se je pripetilo meni kaj neljubega in nerod-

nega, so mi privoščili tovariši uščipec usode iz srca. Dogodek, ki ga bom sedajle zaupal črno na belem, je tako lopnil po meni, da nisem nikdar kregal kakega ministranta ali mežnarja, akoravno bom skoro 20 let duhovnik. — Bogoslovci iz prvega letnika smo morali ministrirati: g. špiritualu (duhovnemu vodji), ravnatelju in podravnatelju. Ministriranje zadnje imenovanima gospodoma je bilo lahka reč; ustreči g. špiritualu kot ministrant, to je že bil višek spretnosti, lepega obnašanja ter pobožnosti. G. špiritual je pač gledal di si je vsakdo do pičice natanko ubil v glavo, jezik, roke in noge — umetnost lepega ministriranja. Razne ministrantske nerodnosti, pogreški in polomije so bile predmet smešenja od strani tovarišev. Seve sem bil zopet med prvimi, ki je imel druge za: krampe, motovila, kolovrate in nerode! — O mati nebeška, kako bridko se je norčija maščevala nad menoj! Nekega mrzlega zimskega jutra je bilo. Vest mi je rekla, da sem g. špiritualu ministriral — brez napake! Prav radosten sem vzel po sv. maši knjigo s pulta in sva nastopila z g. špiritualom pot v zakristijo. Jaz naprej z mašno knjigo, za menoj g. špiritual s kelihom in v molitvi. Proti izrecni prepovedi sem se ozrl na povratku po cerkvi, mesto da bi pazil na noge, mi je zmanjkalo tal na preprogi med dvema stopnicama, zazibal sem se na vse strani, omahnil naprej, padel po celi dolgosti in mašne bukve so mi zletele iz rok daleč proti ohajilni mizi! Pritajen nasmeš med pobožnimi ženskami v cerkvi; na koro med bogoslovci glasen krohot! Sem zbral z največjo naglico po padcu pred oltarjem raztresene ude, dvignil knjigo in za g. predstojnikom v žagred. G. špirituala je moj padec ujezil in užalostil tako, da mu nisem smel sleči mašne obleke. K zajutreku nisem upal radi tovarišev ne. Kaj vse sem čul in prestal radi padca pred oltarjem od bogoslovcev in to cele mesece, ne bom popisoval. A kaj posmeš in zbadanja tovarišev v primeri s pridigo, s katero me je okraščil g. špiritual! Celu uro, ko bi se naj bili učili molitve brevirja, je mene pral in žehtal med solzami. Dobri gospod je bil mnenja, da kaj takega se še sploh ni zgodilo na svetu, kaj še le v mariborski bogoslovni cerkvi! In tako nekaj nezasišanega sem zagrešil jaz nalašč po njegovi sv. daritvi, da bi ga jezil ter žalostil. Tovariši so me škodoželjno pogledovali, poslušal sem nauke spokorno, ker izgovor, opravičilo ali pojasnilo bi bilo pri strogem predstojniku bob ob steno. Joj, kolikokrat mi je porinil ta resnični in menda res najredkejši doživljaj med bogoslovnimi študijami pod nos gosp. špiritual in tovariši. Kakor hitro sem se pobahal s kako spretnostjo, sem že čul: »Le nizko letaj. Si že pozabil, kako je bilo s padcem pred oltarjem!« Moja očitna izpoved je pri kraju. Vsakdo lahko uvidi, da niso bile mačje solze ta moj usodepolni padec pred glavnim oltarjem mariborske bogoslovne cerkve!

Razsvetljenje. Pregovor pravi, da nova metla dobro pometa. Kakor z novo metlo, je glede natančnosti ter strogosti pri mladem profesorju, ali posebno

še pri novem ravnatelju kakega zavoda. Bogoslovna bi naj bila po bogznaj kako starih predpisih suha — to se pravi: alkohol je bil dovoljen le ob gotovih dneh in ob gotovem času. Kakor rečeno, nad vzgajališčem duhovniškega naraščaja lavantinske škofije je čuvala alkoholna prepoved. Suha Amerika je rodila tihotapstvo in isto je bilo v mariborskem bogoslovju v predvojnih časih. Novi ravnatelj, špiritual in g. podravnatelj so pazili na strogo izvedbo predpisane suše. Pregarjanje alkohola je rodilo procvit tihotapstva. Nekega zimskega večera je zadel mene žreb, da moram utihotapiti še pred večerjo več steklenic piva ter vina. Prepovedano pijačo je skrnil bogoslovni hlapec v omaro v obednici, kamor so shranjevali gospodje predstojniki namizno vino. Radi strogosti in izrecne prepovedi novega g. ravnatelja ni upal nobeden hlapec z alkoholnimi naboji na bogoslovni hodnik ali v sobo. Omenjega večera sem prevzel ulogo tihotapca iz obednice v sobo. Odpravil sem se na nevarno pot preko cerkvenega kora po ozkem hodniku proti obednici. Iz kora vodijo v obednico napol steklena vrata. Srečno sem se zmuzal do teh duri in lukal oprezno skozi steklo v obednico. Hlapci so pogrinjali mize za večerjo. Nisem zapazil nobene nevarnosti, a radi večje sigurnosti sem naslonil na vrata še uho in poslušal. Sveta večna luč! Naenkrat se vrata odpro in moje uho se je dotaknilo ravnateljčevega trebuha. Gospod se je bil vrnil s sprehoda k večerji in je hotel preko kora v svojo sobo. Položaj mi je bil trenutno jasen in že je zarežal stari nad menoj: »Kaj pa vi tukaj?« Streslo me je po celem telesu. Začutil sem kakor svitel blisk v glavi in že sem se odrezal: »Pridigo izdelujem in grem po »Življenje svetnikov« v obednico.« Ravnatelja je zadovoljil odgovor, nekaj je zagodrnjal in odkreval po stopnicah. Mesto »Življenja svetnikov« sem prihotapil nekaj steklenic in buknil v sobo. Tovariši so slišali povrat ravnatelja in bili prepričani, da me je zasačil in mi odvzel prepovedani tovor. Povedal sem, kako me je nekaj razsvetlilo v odločilnem trenutku in sem smuknil neovirano iz največje nevarnosti. Velikokrat sem moral pripovedovati, kako sem bil deležen razsvetljenja celo jaz — ubogi tihotapski grešnik!

Prebrisani mlinar. Neki mlinar je dal napisati nad vratmi napis: »Živim brez vseh skrbi.« Primeri se pa, da gre nekoč mimo kralj na lov. Zavzet je dal poklicati mlinarja in ga je vprašal: »Človek, kako zamoreš živeti brez vseh skrbi, ko pa še mene, kralja, toliko mučijo?« Mlinar se mu prikloni in reče: »Prebrisan je treba biti, pa se tudi skrbi dajo prekaniti!« Kralj povzame: »Če pa si res tako pretkan, mi boš rešil troje vprašanj: Kaj jaz zdaj mislim, koliko sem vreden? In kako daleč je do nebe?« Čez leto osorej zopet pridem, in če mi prav odgovoriš, te bogato nagradim. Noč in dan je odslej mlinar tri to troje trdih orehov, toda zaman. Vsega pobitega ga vpraša nekoč njegov brat pastir: »Kaj študiraš — li konec sveta ali kali, da si tako zamišljen?« Mlinar mu zaupa svojo skrivnost. »Odahni se no od tega, pusti to prismodarijo moji glavi, tudi

pred kralja stopin jaz, zaradi podobnosti naju itak ne more razločiti, se mu stavi brat na uslugo. Mlinar je seveda v to rad privolil. Ko čez leto kralj pride in pokliče mlinarja na odgovor, stopi pred njega njegov brat. Kralj ga vpraša: »No, ali dobim prave odgovore?« »Dobite jih, Veličanstvo!« Kralj se nasmehne: »Kako daleč je torej do nebes?« Brat odgovori: »Kristus na križu viseč je rekel desnemu razbojniku: še danes boš z menoj v raj — torej posebno daleč tjakaj ne more biti.« »Dobro si povedal!« reče kralj. Koliko pa sem p... n jaz vreden?« »Kristusa, kralja ne-

bes in zemlje so prodali za trideset srebrnikov, vi pa ste za eno kraljestvo manjši od Njega, torej ste vredni devetindvajset srebrnikov.« »Haha, ti pa to res znaš, ga pohvali kralj. Kaj pa zdaj jaz mislim? Še to povej, potem pa je tale možnja cekinov tvoja.« »Kaj da mislite, Veličanstvo? Kaj drugega neki, kakor to, da sem jaz mlinar, v resnici pa le njegov brat.« »Tu imaš možnjo, prebrisan dečko si, zdaj pa res verjamem, da na sličen način vam je res lahko brez vseh skrbi živeti, se nasmeji kralj in odkoraka.

Maribor. Vse je začelo primanjkovati v našem mestu. Kriva je tega na eni strani suša, a na drugi vedno večje število hiš in prebivalstva. Treba bo iskati še nove vrelce. Na Frankopanovi cesti pa je še v noči od petka na soboto počila vodovodna cev. — Osrednji urad za zavarovanje delavcev (bolniška blagajna) je kupil za 490.000 stavbeni prostor zraven sodišča za zgradbo palače, ki bo stala okoli 7 milijonov Din. Kvadratni meter tega stavbišča stane Din 325. — Mestni občinski svet ima dve seji zaporedoma. Dne 22. avgusta bo redna seja, a 25. bo občinski svet volil 5 članov v nov okrajni svetni odbor. — Prosvetna družstva župnije M. Milosti priredijo v nedeljo, 25. avgusta romarski izlet na Ptujsko goro. Kdor se hoče udeležiti tega izleta, naj se oglasi pri č. g. p. Pavlu v frančiškanskem samostanu. Izleta se udeležijo tudi omladinska godba. Vožnja je polovična.

Št. Peter pri Mariboru. Gospodinjsko šolo bodo otvorile tukajšnje šolske sestre. — Apostolstvo mož se je ustanovilo za našo župnijo. Vsako prvo nedeljo v mesecu imajo pri jutranji službi božji skupno pobožnost. — Radijo je našel pot tudi že k Št. Petru. Nabavila sta si ga gostilničar Božič in obitelj Kijarjeva v Hrenčici. — Občina je pustila razglasiti, da se more predpisano ročno delo — kuluk — čimpreje izvršiti, ker se bo v nasprotnem slučaju iztirjalo za neizvršeno delo odpadajoči znesek. — V nedeljo dne 25. avgusta se vrše po rani sveti maši v občinskem domu volitve v okrajni svetni odbor in sicer za občine Št. Peter, Sv. Marjeta ob Pesnici, Spodnji in Zgornji Duplek, Ciglenca, Sv. Martin in Grušova. Volilo se bo enega odbornika.

Št. Peter pri Mariboru. V nedeljo se je izročila č. s. Melaniji Plöder, kateri je podelil občinski odbor častno občanstvo, diploma kot izraz hvaležnosti za njeno nad 40-letno požrtvovalno in plodonosno delovanje na prosvetnem in socialnem polju.

Kamnica pri Mariboru. Čuden slučaj se je zgodil na oblasni podravski cesti med Selnico ob Dravi in Kamnico. Pri gostilni Lavrenčič v občini Sleme je v nedeljo zvečer okoli pol sedme ure privozil v smeri iz Maribora osební auto nekega trgovca z lesom iz okolice Marenberga. Pred hišo posestnice vdove Lize Verdonik je v tem momentu pridirjal 5 letni sinček Rudolf Verdonik materi, ki se je vračala z njive proti domu, naproti. Otrok ni opazil avtomobila in se ni zmenil za krik matere, ki je videla pretečo nevarnost. Deček je skočil na cesto, ko je pridrčal avtomobil. Otroka je avto, a deček je ostal pod avtomobilom. Ko je je vsa obupana kričala in se od strahu skoro ni mogla premakniti z mesta. Šofer je ustavil avto, a deček je ostal pod avtomobilom. Ko je šofer zapeljal vozilo malo naprej, so našli dečka vsega krvavega na sredi ceste. Poškodovan je bil samo na glavi in sicer prickej težko. Počila mu je lobanja. Zadela ga je samo prednja osovina avtomobila. Kolesa niti niso šla preko dečka. Sreča, da je šofer mahoma ustavil avto,

ker bi sicer zadnja osovina razbila dečku glavo. Dečka je čuval angelj varuh, ker je ostal živ pod avtom. Domači so dečku doma izprali rane in ga spravili v mariborsko bolnico.

Duplek pri Mariboru. Mariborska tvrdka je prevzela gradnjo velikega novega lesenega mostu čez Dravo pri Dupleku (na sredini med Ptujem in Mariborom). Lokalni pripravljalni odbor je zbral veliko hrastovega lesa in tudi nad 100.000 Din gotovine kot prostovoljne prispevke za most. A odbor je stavil pogoj, da mora podjetnik pri delu zaposliti predvsem domače tesarje in delavce. V okolici Dupleka in Vurberga je namreč izvanredno mnogo tesarjev. Podjetnik pa besedo »domači«, razlaga bolj na široko in je zaposlil pri mostu tesarje in delavce, ki niso iz ožje »domače« okolice. In sedaj se pojavlja velika nevolja pri pridnih članih odbora in domačih delavcih.

Sv. Miklavž pri Mariboru. Na dan 4. avgusta 1929 smo imeli blagoslovljenje gasilnega doma in brizgalne, katero nam je blagoslovil č. g. dekan Sagaj. Omeniti moramo, da tako lepega dneva Sv. Miklavž še ni doživel. Zahvaliti se moramo našemu izbornemu gasilnemu društvu za tako požrtvovalno delo in lepe uspehe in vsem darovalcem, ki so pomagali pri delu, dekletom za kinč, hoški godbi, pevcem iz Razvanja, posebno pa g. kumici P. Vrus, ki nam je s svojim dobrim srcem pokazala in nam dala lep vzgled, kako moramo stopiti bližnjemu na pomoč, ker bo prišel kmalu čas, da bomo zopet potrkali na njeno dobro srce in vemo, da bomo tud takrat uslišani. Zahvaliti se moramo tudi gospodu Vrusu za njegovo zmožnost, ki je s tem privabil toliko tujcev, gasilno društvo pa prosimo, da gre naprej po začrtani poti, ker ravno z društvom je prenehal krik, vik in aufbiks po občini ter želimo, da si društvo ustanovi svoj pevski zbor, po vzgledu Razvanja. Zahvaliti se pa moramo tudi vsem dobrotnikom, ki so pripomogli do zmage.

Jarenina. Izredno slavje obhajamo v nedeljo 18. avgusta v Jarenini. Po drugi službi božji namreč bo g. sreski načelnik za Maribor, levi breg odlikoval z najvišjim odlikovanjem Nj. Veličanstva z redom sv. Save IV. razreda tukajšnjega milostljivega gosp. kanonika in dekana Josipa Čižek, za njegove velike zasluge za narod in državo. Istočasno bo pripel zlato kolajno gosp. Francu Šparl, dolgoletnemu županu in delavcu na združnem polju. Poznamo skromnost milega gospoda kanonika, kakor tudi g. Šparla, zato ne moremo in nečemo na tem mestu naštevati njunih zaslug za Jarenino in slovenski narod. Vsaj jih poznate vsi, njuni številni znanci in prijatelji, zato njima že k davno zasluženemu odlikovanju tem pristrčneje častitamo! Naj njima bo to najvišje odlikovanje samo skromno priznanje njunega dela, obenem pa nova spodbuda še k nadaljnemu uspešnemu trudu v prid Jarenine in slovenskega naroda! Na mnoga leta! — Popoldan ob treh pa priredi tukajšnje prosvetno društvo za večjo proslavo dneva igre: »Krivoprisežnik«, s sodelovanjem pevskega društva »Maribor« pod vodstvom g. Gašpariča. Da se Jareninčani polnoštevilno udeležijo obeh proslav je njihova narodna dolžnost! Iskreno vabljeni pa so tudi zunanji znanci in prijatelji, ki ljubite lepo pesem in

pošteno zabavo! Na veselo svidenje v Jarenini 18. avgusta!

Jeruzalem. Mladeniški tabor v Jeruzalemu za katoliške mladeniče iz cele dekanije Velika Nedelja in Ljutomer se vrši v nedelje dne 1. septembra 1929 ob pol 10. uri. 1. Kdo se ga udeleži? Vsi katoliški mladeniči, organizirani in neorganizirani. 2. Kako se ga udeležijo? Peš ali z vlakom do Ivanjkovec, 1 uro hoda, veseli polni upanja, v najlepšem redu. 3. K čemu? Kaj je namen? Versko in moralno ter socialno prenovljenje mladeničev na večno veljavni načilih Kristusovih in potem s pomočjo »Katoliške akcije« oziroma lajičnega apostolata mladeničev enako prenovljenje drugih stanov in slojev pribivalstva, to je torej verski moralni in socialni dvig naroda. 4. Kdo bo sodeloval? Ob pol 10. uri bode v cerkvi pridigoval in maševal presvetli pomožni škof dr. Ivan Tomazič iz Maribora. Po božji službi na prostem tabor mladeničev, pozdravi, govor profesorja dr. Josipa Hohnjec in dr. Janeza Janžekovič, ki je ravno došel iz Pariza, kjer je spoznaval katoliški preporod Pariza in Francije v smislu katoliške akcije. 5. Kje bode tabor? V Jeruzalemu to je podružnica Sv. Miklavža pri Ormožu, najlepša in najvažnejša točka Ljutomerskih goric, domovina najboljšega svetovnoznanega vina Jeruzalemčana, razgledna točka čez naše desetletnici osvobojenja se na novo poživljajoče Prekmurje in Medžimurje tje do Blatnega jezera in prestolice kneza Pribine... 6. S čim se bomo preživeli? S tem, kar bode kdo prinesel s seboj ali pa dobil od dobrega prijatelja. 7. Kako se bomo vrnili? Zopet peš ali z vlakom iz Ivanjkovec, v najlepšem redu, navdušeni, prežeti gorečnosti do lajičnega apostolata, požrtvovalnega dela za verski, moralni in socialni preporod našega naroda v duhu Kristusovem. Na svidenje!

Mala Nedelja. Zadnji teden julija so pri nas umrli štirje, med njimi ugledni oče Ivan Hanžel iz Moravec in vrli mladenič Anton Filipič iz Radoslavec, oba dolgoletna naročnika naš Slov. Gospodarja. Prvi je bil vzgleden oče in skrben gospodar, blagi sosed in dober kristjan. Ni čuda, če si je vzgojil sina, ki bo čez par let kot salezijanski duhovnik pel novo mašo, zdaj pa mu je v veliko tolažbo stal ob strani v njegovem zadnjem trpljenju in boju. Izkušenega in prijaznega očeta Hanžela bomo sosedji dolgo pogrešali, saj je rad pomagal vsakomur in vedel vedno kaj koristnega nasvetovati, pa tudi kratkočasnega povedati. V 66. letu starosti sta mu želodčna in pljučna bolezen upihnila luč življenja. — Drugi, Anton Filipič, je bil vzoren mladenič, marljiv in varčen tesarški pomočnik, ki se je s poštenim delom pripravljaval na svojo bodočnost. Toda v božjih računih je stalo drugače: v najlepših letih, 29 let starega, ga je pobrala huda črevesna bolezen, ki je tudi operacija v ormoški bolnici ni mogla ustaviti. Kako prav mu je prišlo ob njegovi zgodnji nepričakovani smrti, da se v svoji mladosti ni vdajal gdim fantovskim strastem in razuzdanosti! Mladina, ne pozabi: stari mora, mladi more umreti! — Obema rajnima, ki ju je na zadnji poti spremila velika množica ljudi, naj sveti večna luč, potrjim rodbinam Hanžel in Filipič pa velja naše iskreno sočutje ob nenadomestljivih izgubah.

Križevci pri Ljutomeru. V nedeljo dne 25. avgusta tega leta priredi tukajšnje gasilno društvo veliko tombolo, katere dobiček je namenjen za motorno brizgalno. Res zadnji čas, da se je sprožila ta prepotrebna misel za nabavo, ker je Sv. Križ ravno v sredini Murskega polja in je dostop z motorno brizgalno v vse tukajšnje kraje mogoč. Da pa bo ta prireditvev gotovo uspela, so se naši agilni gasilci potrudili za izvanredno veliko število (okrog 500) dobitkov in celo 8 zelo bogatih glavnih tombol, ter za zabavo, okrepcila in drugo. Mislimo, da bo ljudstvo razumelo cilj te prireditve, da bo na 25. avgusta vse pohitele po srečo v Križevce.

Gajovci. Tukajšnje prostovoljno gasilno društvo priredi v nedeljo dne 18. avgusta vrtno

veselico na vrtu gospe Mikl pri Sv. Marjeti s sledečim sporedom: 1. Sprejem tovariških društev od 2. do 3. ure popoldne; 2. Tombola s krasnimi dobitki; 3. Ribolov; 4. Izročitev častne diplome vseh občin župniji Sv. Marjeta mnogozaslužnemu bivšemu narodnemu poslancu gospodu Ivanu Vesenjaku; 5. Šaljiva pošta; 6. Licitacija. K pestrosti veselice bo sodelovala tovariška godba na pihala iz Gorišnice. Tovariškem društvu in vsem prijateljem gasilstva kličemo ob tej priliki: Na veselo svidenje!

St. Ilj pri Velenju. Dne 5. avgusta se je vršila na slovesen način izročitev odlikovanja z redom sv. Save 4. stopnje župniku Fr. Schreinerju po sreskem komisarju g. Biletzu. Udeležila se je slavja cela župnija. Prostor med cerkvijo šolo in župniščem je bil veš v zelenju in venčih. Trije visoki mlaji. V nedeljo zvečer podoknica, streljanje in raketi. Okusno okrašana šolska dvorana, v kateri se je vršila izročitev, je bila nabito polna, še več ljudi je stalo pred šolo. Po slovesni sv. maši je g. sreski komisar v znamenitem govoru slavil zasluge odlikovanca na gospodarskem, združnem in prosvetnem polju. Nato je pripel krasno odlikovanje ter izrazil svoje čestitke. Odlikovanec se je v toplih besedah zahvalil ter končal svoja izvajanja s trikratnim Živijo-klicem Nj. Vel. kralju Aleksandru, ki posvečuje vse svoje moči delu za močno in srečno Jugoslavijo. Vsa množica je navdušeno zaklicala trikrat krepki Živijo, učenci ostovne šole so skupno s pevskim zborom zapeli »Bože pravde«. Nato so še v lepih besedah častitali v imenu okrajnega zastopa g. gerent dr. Mayer, v imenu dekaniješke duhovščine monsignor Ivan Rotner, v imenu učiteljskega g. šolski upravitelj St. Gradišnik, v imenu Posojilnice predsednik nadzorstva g. župnik Gorišek, v imenu občine g. župan Orozel, v imenu Prosvetnega društva knjižničar A. Jelen, v imenu krajevnega šolskega odbora posestnik J. Koren, v imenu Kmetijske podružnice posestnik B. Jezernik, za hmeljarsko podružnico tajnik V. Hrastnik, za šolske otroke učenka Iv. Jelen. Konečno je g. dr. Jančič naglašal zanimiv dogodek iz leta 1914. Dne 8. avgusta preteče petnajst let, da je bil odlikovanec — takrat provizor v Zalcu — na ovadbo avstr. stotnika skoraj zaprt zaradi slike takratnega srbskega prestolonaslednika Aleksandra. Čuden slučaj je hotel, da je bil crožnik pozabil akt doma. S tem je dobil g. provizor pol ure časa. Hišna preiskava ni našla slike in orožnik je odšel brez uspeha. Odlikovanec se je ganjen zahvaljeval posameznim govornikom. Preč šolo je bil slavolok z napisom: Slava visokemu odlikovalcu in zaslužnemu odlikovancu! Pred župniščem pa: Čast dolgoletnemu delavcu na združnem in prosvetnem polju!

Breg pri Konjicah. Od srčne kapi zadeta je nagloma umrla Marija Černeč. Zjutraj je bila zdrava in vesela, zvečer ji je že mrtvaški zvon pel v slovo k večnemu počitku. Bila je dobra gospodinja in skrbna mati. Živela sta skupaj z možem 51 let. Počivaj v miru, ljuba mati v preranem grobu!

Oplotnica. Doslej neodkriti vlomilci so vlomili v noči od 9.—10. avgusta v trgovino Ane Leskogar v Oplotnici pri Konjicah in odnesli raznega blaga za 35.000 Din.

Prevorje. Malokdaj pride kakšen glas iz našega kraja, sedaj pa, ko prihaja tudi k nam živahnije življenje, se moramo pa malo vzdramiti. Najvažnejše je gotovo dograditev nove ceste, ki gre proti svojememu srečnemu koncu. Vršijo se še zadnja dela in enkrat v septembru jo bomo slovesno blagoslovili in izročili prometu. Pred dobrim tednom so pripeljali po njej nov bronast zvon, katerega smo dvignili v zvonik preteklo nedeljo, ko smo praznovali god naše farne patrone sv. Ano. Težak je bil boj zanj in dolgo smo ga čakali. Zato pa smo ga sprejeli s tem večjim veseljem. Vsi smo bili nepopisno vzradoščeni, ko nam je zapel v prvi pozdrav njegov blagglasni močni glas. Moralo je na biti tako, da se je na ta dan družila

žalost z veseljem. Žalost namreč, ker nas v teh dneh zapusti naš dobri župnik č. g. Roman Skerbs, ki namerava ravno ob svojem 30 letnem pastirovanju vstopiti v pokoj, v katerega ga sili bolezen. Polnih 23 let je živel med nami, kaj torej čudno, če se težko ločimo? Skromni smo Prevorjani in ne znamo na hrupne načine kazati svojega razpoloženja. Z okorno kretnjo in s trdo besedo se izražamo, a pri tem nam je srce najboljše in odkrito. Tako smo se v nedeljo poslavljali od Vas gospod župnik. Naj Vas ne moti in ne žalosti, če je kaka redka izjema prešerno stopala mimo Vas, bodite pa uverjeni, da je na drugi strani sto in sto nemih ust klicalo: »Ne hodite! Ostanite!« Bili ste nam skrbni oče, zvesti prijatelj, dobri svetovalec! V vsakem oziru ste nam bili na strani, — v vsakem oziru Vas bomo sedaj pogrešali. Trdno upamo, da se boste v pokoju v kratkem času pokrepčali in verjamite, da Vas bomo iz srca veselili vsakokrat, kadarkoli še boste prišli obiskat nas — Vaše iskreno vdane farane.

Sv. Ema ob Sotli. Naše prosvetno društvo nam bo preskrbelo za bodoče marsikaj koristnega v poljedelskem, vinogradniškem ter sadjarskem oziru. — Dne 26. julija okoli desete ure zvečer nas je obiskala toča in nam občutno oklesila polja in vinograde. Naši ljudje gledajo s strahom v bodočnost. V naši fari je še precej dobrega vina na prodaj in to krog Sv. Eme, Sv. Urbana in v Vonarjih. Za letošnji vinski pridelek so zelo slabi izgledi in to radi preostre zime in zgoraj omenjene toče.

Sv. Križ pri Kostanjevici. Tukaj smo pokopali Janeza Hribar, po domače Krčana 38 letnega tesarja in cerkvenega zvonarja. Na križev torej se je ponesrečil pri podiranju kozolca, kjer mu je steber noge pomečkal. Bil je precej dolgo časa v bolnici v Brežicah, nekaj časa pa doma, kjer je umrl. Zapuščena žena, starše in pet nepreskrbljenih otrok. Bil je tudi član gasilnega društva, ki ga je spremljalo skupno s Kostanjeviškim društvom z godbo na čelu in nebrog ljudstva. Takega pogreba že ni bilo kmalu. — Tukajšnja posojilnica in hranilnica si je nabavila žitno čistilnico trier, ki je za malo odškodnino vsakomur na razpolago. Na zgradbi ceste Kostanjevica—Oštrc se je smrtno ponesrečil neki 18 letni delavec doma iz Dalmacije. — Letina pri nas dobro kaže, kakor tudi vinogradi. Lanskega vina je še precej v zalogi, ker ni kupcev in stalnih cen. — Zrakoplovi nas vedno obiskujejo. 9. in 10. avgusta smo jih videli nad 20. Eden je letel tako pri tleh, da smo ljudi videli in so nam v pozdrav z rokami mahali.

Pirot v Srbiji. Iz Pirota v Srbiji nam je poslal naš slovenski rudar tale žalosten dopis: Rudar Julijan Soršek je z nožem zaklal svojo ženo Ano, ker ga je zapustila in se podala k svojememu ljubavniku Gabrijelu Samecu. Julijan Soršek je prišel v pirotski rudnik pred tremi meseci ter je s seboj pripeljal ženo Ano in 2 otroka. Ana je bila zelo lepa ženska in v njo se je kmalu zagledal rudniški paznik Gabrijel Samec. Pred par dnevi je Ana zapustila oba otroka in moža, s katerim je živela v rudarski koliniji »Kozarnik« ter odšla v vas Rakito k ljubavniku. Julijana Sorška je ženina nezvestoba strahovito potrla. Ko je bil naslednji dan Gabrijel Samec v službi v rudniku, se je Julijan podal v Rakito in pozval Ano, da se vrne k njemu. Toda Ana je to odločno zavrnila. V obupu in srdu je tedaj Julijan izvlekel dolg nož in ga zabodel nezvesti ženi v prsa. Zadeta v srce se je Ana zgrudila in izdihnila. Takoj nato se je Julijan sam prijavil k policijskemu komisarju v Pirot in izpovedal svoj zločin. Ženo so naslednji dan pokopali. Julijana so pridržali v zaporu, otroka pa sta zapuščena. . . . Starejši je star 2 leti, mlajši pa komaj 5 mesecev.

Kmetijska podružnica Maribor in okolice opozarja svoje člane na občni zbor, ki se bo v dvorani Vinarske in sadjarske šole vršil v nedeljo dne 25. avgusta. Začetek ob 9. uri dopoldne.

F. Wernig:

Gremo na Štajersko . . . !

Čudovito lastnost ima štajerska krajina. Vzbudi v slehernem odločnem in podjetnem kranjskem rojaku otožne nagibe, priklene naše Primorce s solnčno Vipavo, in tudi rojak iz tužnega Korotana najde v slovenski Štajerski svojo drugo, boljšo domovino. In tako postaja naš zeleni Štajer ona mirna, prijazna krajina, v kateri se brusijo vsa nasprotstva slovenskih značajev. In vedrine polni, veseli Štajerc izvršuje ne-hote sveto poslanstvo učvrščenja trdnejšega, idealnejšega slovenstva.

Srečam nekoč tovariša Dolenjca, ki je na obisku svojcev v Ljubljani. Vprašam ga, če se mara vrniti na Kranjsko. »Saj veš, kako!« mi odvrne s ponosnim smehljajem in nestrpnostjo se ozira na uro, ki mu pakaže č s odhoda v — Maribor.

Zalemu, živahnemu dekletu iz Slovenskih goric, ki sem ga snubil nekoč, ponosno pripovedujem, da bivam v naši veliki prestolici, v Ljubljani. Pobaram ga, če hoče z menoj. »Ne, v Ljubljano pa ne maram«, mi odločno odvrne. »Bom prišel pa v Celje nazaj.« »Da, tja bi pa rada«, dé, in se nasmeje.

Povabili so tovariša-uradnika, grčavega Gorenjca, ki pa se je udomačil na Štajerskem — v Ljubljano in so mu ponudili visoko službo, oblast v vsej deželi. Kolebal je nekaj časa vsled zapeljive ponudbe, a je izjavil odločno naposled: Grem v svoje zatišje nazaj, grem med moje kmete na Štajersko!

Lahkoživega, šaljivega Prleka, ki zavzema med ljudstvom vodilno vlogo, najdem nedavno na Dolenjskem. Vprašam ga, če bi šel z menoj na Štajersko. Obmolkne in se zamisli, kakor bi utonil v davne, srečne sanje — in s tihim, prizrčnim nasmehom odvrne čez čas: »Tovariš, zdi se mi, da bi se mi zdelo zdaj že preveč lušno na Štajerskem, če bi se vrnil!«

Da, to je vpliv štajerske krajine; čaroben vpliv, katerega niso mogle izbrisati razne upravne razdelitve, vpliv, ki je enako silen ob deroči planinski Dravi, ob močnem zelenem Pohorju, ob tihem, ponižnem Mislinji, ob bohotno razkošni dolini Savinjski, ob slikovitem laškem gričevju, ob gozdovih in soteskah štajerskega »urwald« in ob mejni, solnčni, toliko obrekovani, a tudi opevani Sotli.

Ko legajo dolge, vedno daljše sence bližajoče se jeseni na naravo, na pokošeno rumeno-zelene travnike, na samotne in tihe dobrave, na svetlikajoči se, prazni gozd — tedaj se izvne iz mojih prs en globok vzdih: Gremo na Štajersko!

Šentpeterske pravljice.

Vsak kraj ima svojo zgodovino, svoje posebnosti, šege in navade. Tako tudi Št. Peter pri Mariboru, ki se ponaša z mnogimi pravljicami, ki segajo daleč nazaj v prejšnja stoletja. Saj se omenja Št. Peter v neki listini že leta 1338, biti pa je morala že mnogo preje tukaj samostojna župnija in cerkev posvečena prvaku apostolov sv. Petru, h kateri so nekako do leta 1787 spadale tudi sedanje samostojne župnije: Sv. Marjeta ob Pesnici, Sv. Barbara pri Mariboru in Sv. Martin pri Vurbergu. Pa pustimo to ter poslušajmo razne pravljice, v ka-

terih je tudi mnogo resnice iz starih časov in spominov.

Turški zvon.

Kakšnih 200 metrov nad Dravo stoji cerkev Matere božje na Gori. Cerkev daleč na okrog vidna je lepa stavba v gotskem slogu. Ta cerkev je lepo slikana ter dostojno bivališče Marijino. Sedaj bi bila cerkev potrebna poprave, zlasti zunanost iste. V močno zidanem zvoniku, pod katerim je glavni vhod v cerkev, se še nahaja leta 1632 kupljen zvon, ki je tehtal 22 centov. Pravljičica pripoveduje, da je nekdanji gorski zvon mnogo močnejši glas, kot ga ima pa sedaj. Slišal se je daleč na okrog po lepih Slovenskih goricah in Dravskem polju. Ko so hodili Turki v naše kraje ropat, so se priklatili tudi do Št. Lenarta v Slovenskih goricah, kjer so kristjani zbežali pred njimi v cerkev. Turki so s krogami iz topov streljali na zvonik ali kakor pravi pravljica, krogle se zvonika niso prijele in mu ničesar škodovali. Nekega dne slišijo Turki glas gorskega zvona. Zavzet vpraša turški poveljnik: Kaj je to? Kdo tako grmi? »To je zvon Gorske Marije«, do katere imajo kristjani posebno zaupanje, mu odgovorijo. — Rotim se, da so ta zvon kristjani slišali zadnjikrat. — Ko pa so kristjani to zvedeli, so vsekali zvonu tisto rano, katera se še zdaj vidi, da bi več ne donel tako mogočno

in da bi ga Turki ne našli. In od tega časa ima gorski zvon tisti tihi in mili glas, ki sega vsakemu tako globoko v srce. Med tem pa so Šentlenarčani vrgli mnogo košev čebel iz zvonika na Turke. In iznenadeni in prestrašeni se niso hoteli s to drobno živalco vojskovati ter so raje pobegnili.

Turki pri Št. Petru.

Leta 1592 so Turki požgali župno cerkev sv. Petra in podružnico M. B. na Gori. Koliko škode da so Turki takrat napravili, nam zgodovina ne pove, le pravljice nam to potrjujejo. Pravljičica pripoveduje, da so se Turki približevali Št. Petru. Pred njimi se je širil strah in groza. Vse, kar je le moglo, je bežalo in se poskrilo. Tudi gorski cerkvenik se je skrivil v najvišjo luknjo gorskega zvonika, učitelj pa je zginil v bližnjem gozdu. Ko so Turki odšli in je vse utihnilo, pridele cerkvenik iz svojega skrivališča, pogleda skozi lino, in ker nič ne vidi in ne sliši, gre na prosto. Kakor je po strašni nevihti žalosten pogled naokrog, tako je bilo tudi sedaj; vse je bilo tiho in mrtvo; žive duše nikjer. — Cerkvenik se spomni svojega tovariša učitelja in ga kliče, ali je še kje živ. Globoko v votlem deblu nekega drevesa se mu ta oglasi in oba sta vesela rešitve iz smrtne nevarnosti. — A. K.

Težkoče sibirské železnice.

Ovire, katere je morala prebiti sibirská železnica. V marcu leta 1891 je dal ruski car Aleksander III. ukaz, da bi se pričelo z gradnjo železnice čez celo Sibirijo. Delo je napredovalo spočetka prav polagoma. Živahnejše gibanje je nastalo od januarja 1893, ko je bil takratni car imenovan predsednikom odbora za zgradbo sibirské železnice. Graditi se je začelo od postaje Čeljabinska in cela proga, nad 1000 avstr. milj dolga, se je izvrševala s takšno energijo, da je bila za 12 let popolnoma gotova. Prav umestno se prištevá sibirská železnica k znamenitim izvedbam devetnajstega stoletja, kakor: pacifička proga v Ameriki, Gotthardska proga in proga čez Arlberg. Ne nahajajo se sicer na sibirski železnici čudežni predori kakor na gotthardski in arlberški, toda gradnja že zaradi same dolžine vzbujá občudovanje, kajti tvori skoro dvojno dolgost pacifičke proge in razen tega je morala sibirská železnica

prebiti značilne ovire, s kakršnimi se druge niso borile. Prva težkoča je bila ta, da na celo progi med Čeljabinsko in reko Ob ni nobenega lesa, tedaj pomanjkanje lesa za stavbe in kurivo. Kakšna muka je tudi bila, graditi železnico v malo obljudenih, ponekod pa po povsem neobljudenih krajih, kjer ni bilo najti živeža, ne kuriva, nobene strehe, in k temu je pritiskal še oster mraz. Na veliko daljavo teče železnica v pokrajinah brez vode (n. pr. stepa Barabinska). Temu nedostatku odpomoči bi bili imeli podzemeljski vreclci, kar se je marsikje tudi obneslo. Po drugod pa se je znašla sicer voda, toda tako bogata na raznih solinah, da ni bila uporabna za pijačo, niti za napoj lokomotiv. V te pokrajine se je morala dovažati voda z vlakom. V krajini zabajkalski se vleče proga po zemlji, kjer dosega mraz najvišjo stopnjo, koder je plast zemlje na globoko večno zamrzla, le v poletnem času je na solčnih črtah trda

samo za 2 metra, a v senčnih legah pa se sploh ne otaja. Umevno je, s kakšnimi težavami je bilo oskrbeti tu železnico s potrebno vodo. Na nekaterih mestih je bilo treba položiti vodovod v takozvano »zmrzlino« (zemlja, večno zmrzla). Vodovod se je moral položiti v zidane galerije in se razgrevati. Na sličan način se oskrbuje z vodo proga Mysovaja—Sretens (pri Bajkalskem jezeru), in to na postaji Sochondo. Tam — v bližini gorovja, nazivane Jablonovy—Chrbet — je zemlja večno zmrzla na veliko globokost. Zmrzlina zemlje je bila preizkušena še v globini petdesetih metrov. Reka Chilok, bogata vode, zmrzne pozimi do zadnje kaplje. Od nje se napelje v jeseni voda o prostran ribnik tam blizu. Ko tudi v ribniku zmrzne voda do dna, izsekujejo led ter ga odvažajo v nalašč za to pripravljeno poslopje, kjer se s pomočjo pare taja. Z na ta način dobljeno vodo se potem napajajo lokomotive. V usurijski krajini se je gradila železnica celo z življensko nevarnostjo — in to od strani zverine. Tu so se metali na delavo tigri, ki so se pojavljali v tako velikem številu, da so se upostavili posebni oboroženi krogi, ki so jih pobijali. Železna ruska energija pa je nadvladala vse te ovire, gradeč del železnice, katera ima voditi do postaje Irkutska poleg južnega jezera Bajkalskega do postaje Mysova. Ta del proge — imenovan Kruhobajsky, meri le 200 km dolžine, bil pa je tako otežkočen, da je bil dograjen komaj leta 1905. Ko je buknila rusko-japonska vojna, je postalo šele znano širni javnosti, s kakšnimi težkočami je prevažati vojsko na bojišče čez Bajkalsko jezero in takoj se je obrnila pozornost na to, do takrat še malo poznate jezero.

Izjava.

Podpisani Jakob Pavlič, posestnik v Meleh, preključujem in obžalujem žalitve in obdolžitve, ki sem jih izrekel o Melanjskih dekletih ter se Melanjskim dekletom zahvaljujem, da so mi žalitve odpustile in umaknile pri okrajnem sodišču v Gornji Radgoni vloženo tožbo radi prestopka zoper varnost časti. Jakob Pavlič, posestnik, Mele. 978

Mož v sivi suknji.

Roman iz Napoleonove dobe. — Angleški spisała B. Orczy. — Prevedel Paulus.

(Dalje.)

»O, pripravljen pa, pripravljen!« je zagodel mož, ki se je imenoval Siva glava. »Že štirinajst dni čaka tale moja zvesta puška na tistega vojuna. Vsak popoldne sem čepel tukaj, odkar sem dobil naročilo.«

»Ni bilo mogoče prej, prijatelj!« je dejala deklica. »Lisjak je zvit! Ni hotel v past.«

»Nastavili smo mu je več ko enkrat!«

»Vem! Srečavala sva se na mestu, hodil je z menoj na sprehod ob reki, parkrat je šel celo v cerkev z menoj. Toda po noči ni hotel priti.«

»Vas je imel morebiti na sumu, gospodična? Ali morebiti mater?«

»O ne. Sumi gotovo ne, kaj nameravamo. Le njegov prirodni nagon ga svari, da je previden.«

»Pa to pot mislite bo gotovo prišel?«

»Gotovo!« je dejala deklica prepričevalno. »Prišla bova tamkaj po cesti, čul boš najine glasove. Moj glas boš koj spoznal. In — ne boš ga zgrebil —?« je pridjala s čudno trepetajočim glasom.

»Zgrešil —?« se je ujezil Siva glava in zaklel.

»Odkar sta padla Zajčji gobec in Krtoz kozuh, moja prijatelja, novembra pretečenega leta je bilo, komaj par sto metrov v stran odtod, od tistikrat molim vsak dan, da bi ga krogla iz moje puške podrla na tla.«

Dekle ni reklo ničesar. Tesneje je prijel Siva glava za puško in se skrivil nazaj v grmovje. Konstanca pa se je obrnila in šla spet na cesto.

Ob tistem času je hitel neki možki po cesti proti razpotju, pa od nasprotne strani sem. Tudi on se je tesno zavijal v površnik, mrzlo je bilo. Sredi ceste se je ustavil, odpel površnik in razgrnil košček papirja, ki ga je tiščal v žepu. Spet in iznova je prebral redke vrste, pisane v njemu dobro znani in ljubi pisavi, in ko je končal, je pritisnil listek parkrat k ustom in ga vroče poljubil. Nato je nadaljeval svojo pot.

Še preden je prišel na razpotje, je zagledal Konstanco. Nasproti mu je prihajala. Pohitel je in trenutek pozneje je bil ob njeni strani, zmeden in plah, skoraj govoriti ni mogel od prevelike sreče.

Hotel jo je poljubiti, pa izmuznila se mu je kakor nagajiva gozdna vila.

»Pojdiva malo na sprehod!« je dejala.

Vse je bil pripravljen storiti, karkoli bi bila

Izdatje 11. II. zvezek!

Res niste še naročili

Karl Mayeva knjige?

Ne čakajte, dokler se še dobi. Nad 1000 knjig že razprodanih, ostanek bo kmalu! Pišite Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Mamica glej

prinesel sem Ti milo, katerega so
vzele tudi vse druge kupovalke.
Imenuje se pravo terpentinovo

milo „GAZELA“

941

GAZELA MILO

Iščem v ptujskem ali ormoškem okraju v našem posestvo za več let (ca 5 ha). Naslov poje uprava Slov. Gospodarja. 930

Boljšo služkinjo, zmožno samostojnega kmečkega dela, doma, na polju in vinogradu na letoviškem posestvu se sprejme čimprej. Starost od 35 do 40 let. Dr. Anton Ogrizek, Pristava. 933

Dve leti staro dekle se da za svojo. Naslov v upravi lista. 962

Proda se preša za vino in sadje poceni. Krčevina 83, Maribor. 963

Posestvo ob državni cesti Ptuj—Maribor proda Bregar, Hajdoše, Ptuj. 964

Potrebujem za moj vinograd prvovrstnega viničarja, kateri razume vsa dela v vinogradu in sadonosniku. Isti naj bo oženjen z enim do dvema šolo odraslima otrokoma. Plača Din 800 mesečno, staonvanje, razsvetljava in kurjava prosta. Zemlja za uporabo viničarju na razpolago. Drugo po dogovoru. Ponudbe na poštni predal št. 67, Celje. 958

Kupim večje posestvo z obrtjo blizu cerkve. Naslov pod šifro »Mir«. 956

Posestvo, vinograd, sadonosnik, travnikov za 5 glav živine, njive, dve hiši blizu farnge cerkve na prodaj. Pojasnila daje Kramberger, Maribor, Grajski trg 2. 944

Proda se lepo malo posestvo ob prometni cesti, 5 minut od mesta, 10 minut od kolodvora, obstoječe iz hiše in gospodarskega poslopja. Naslov v upravi Slov. Gospodarja pod št. 915. 915

Prodajam lepo posestvo oddaljeno četrta ure od postaje Šmarje pri Jelšah, obstoječe iz hiše s štirimi sobami, dveh kleti, gospodarskega poslopja, njive, travniki obsajeni z 250 sadnimi drevesi in dveh gozdov mešanega lesa. Posestvo meri čez 60.200 m². Kupcu je na razpolago tudi ves inventar. Pojasnila daje Slavko Lamprecht, Beograd, Hercog Stepana ul. 4. 916

Veliko skladišče v Mariboru z zasebnim železniškim tirom, se daje v najem in je eventualno tudi na prodaj. Sposobno za špediterje, tekstilno blago, kemikalije, stroje, barve itd. Separatni prostori deloma pripravni za izdelovanje kolomaza, vazelina ali kaj podobnega. Prijave na Zadržno zvezo, Maribor, Miklošičeva ulica 2.

Kupim mali vinograd v bližini Slov. Bistrice v obsegu do poldruga oral, novejši nasad. Poleg vno grada je lahko nekaj sadonosnika in kaka njivica, ter preprosta hišica. Vsega skupaj naj ne bo čez 3 do 4 orale. Ponudbe na upravo Slov. Gospodarja.

Prodajam hišo in pekarno, pol ure od mesta Celje. Vpraša se Franciška Jagrič, Gaberje št. 4 pri Celju. 977

Učenko, ki že zna šivati, sprejme takoj Matilda Zarfl, šivilja, Razbor, Slovenjgradec. 974

Sprejem mlinarskega učenca z vso oskrbo. Alojz Kocbek, mlinar, Sv. Jurij ob Ščavnici. 976

Viničar z najmanj 3—4 delavskimi močmi, z letnimi spričevali, se sprejme. Franjo Pajtlar, pos. Limbuš. 920

Redni občni zbor hranilnice in posojilnice v Novi cerkvi r. z. z n. z. se vrši v nedeljo, dne 25. avgusta 1929 ob 16. uri v uradnem prostoru. Dnevni red: 1. čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru; 2. poročilo o izvršeni reviziji; 3. poročilo načelstva; 4. poročilo nadzorstva; 5. potrjenje računskega zaključka za leto 1928; 6. volitev načelstva in nadzorstva; 7. sprememba pravil; 8. Slučajnosti. 975

zaželela. Njegov miren, hladen značaj, njegovo premišljeno obnašanje se je čutno spremenilo. Njegov sicer blede suhljati obraz je gorel, njegove brezbarvne oči so žarele. In srečen je bil, tako srečen, da skoraj verjeti ni mogel svoji veliki sreči. Zdelo se mu je, da sanja.

Peljal jo je proti gozdu.

»Tule je stranska pot,« je dejal, »za vetrom je, prijetno se hodi po njej. Nihče naju ne bo motil.«

Pa ni hotela. Šegavo se mu je nasmejala, se ga oklenila in ga obrnila po cesti nazaj proti mestu. Neprestano je govorila, skoraj divje, tja v en dan, o vseh mogočih rečeh, niti za trenutek ni umolknila. Ni mu dala priti do besede.

In vendar bi bil tako rad govoril o svoji ljubezni, o ljubezni, ki se mu je rodila tisto popoldne, ko mu je pela h klavirju in mu s svojo lastno belo roko izročila pločevinasto škatlo. Papirji v njej so bili brezpomembni, pa globoko ga je ganila njena zaupljivost in njegovo občudovanje se je kmalu spremenilo v ljubezen.

In od tistikrat sem je sanjal o njej, o dnevu, ko mu bo še bolj zaupala, ko bo hodil ob njeni strani, sedel ob njej in jej pripovedoval o svoji ljubezni, ko ju nihče ne bo motil. Želel je govoriti

z njo na samem. Pa boječa je bila, ni mu dala prilike. Včasih sta se srečala v mestu, kadar je šla na trg ali pa k svojim tovarišicam na obisk. Parokrat mu je poslala kratko, pa zanj dragoceno obvestilo, da bo šla sama v cerkev in da naj jo čaka.

Pa vključ temu da se njegova srčna želja ni izpolnila, je preživljal srečne trenutke. Saj njegov poklic ni poznal srca in čuvstev le razum, suhoparne misli in sklepanja. Njegovo dosedanje življenje se mu je zdelo prazno, vsebino je dobilo šele, ko je spoznal Konstanca. Prvikrat v življenju mu je srce burno bilo, mu je kri hitreje plala po žilah, zato je bil že ves srečen, če je le smel biti blizu nje.

Njegova ljubezen do Konstance je rastla z vsakim sestankom. In vrhunec je dosegla, ko mu je tisto jutro poslala glas, da bo šla na sprehod po glavni cesti od gradu pa do razpotja in da naj pride —. Bil je vse premalo izkušen v navadah visokih krogov, da bi bil zasumil v tem vabilu kaj hučega, še na misel mu ni prišlo, da bi se bil čudil takemu povabilu in sestanku plemenite gospodične Plélan s človekom, ki je bil po svojem rojstvu mnogo nižji od nje, in ob uri, v kateri se shajajo kvečjemu le zaljubljeni parčki. Ljube-

Hmeljarstvo nese, e-samo onemu, ki zna kmečariti in hmelji prodati. Kupite zato knjigo **HMELJARSTVO!** Stane Din 50, vezana Din 60. Dohaj se v Cirilovi tiskarni v Mariboru.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Podružnica Maribor, Aleksandrova cesta št. 6

V lastni, novozgrajeni palači

Pred frančiškansko cerkvijo

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje. -- Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tekočem računu. -- Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.

17¹

Kupčija.

"HORTUS" tvornica konzerv v Zagrebu, Paromlinska cesta

1000—1500 kg brusnic
(Preiselberen)

Pismene ali usimene ponudbe prosimo poslati na tvornico. 962

Paromlin J. ZADRAVEC, SREDIŠČE

nudi svoje prvovrstne mlevske izdelke v zamenjavo za pšenico ter ima tudi stalno v zalogi originalno banatsko moko. Zamenja tudi rž in koruzo najugodnejše. 950

Za 1 vrečo	85 kg	moke	Ogg	138 kg	pšenice
" "	" "	" "	Og	132 "	" "
" "	" "	" "	I	114 "	" "

V „Malih oznanilih“ stane vsaka beseda Din 120. Najmanjša cena za oglas je 8 Din. Manjši zneski se lahko vpošljejo tudi v znakah.

Mala oznanila

Upravičljivo odgovarja na razna vprašanja samo takrat, ako je priložena znamka za 2 Din. za odgovor. UPRAVNISTVO

Pljučal Pljučne bolezni ozdravi dr. Pečnik, pljučni zavod (Privat-Lungenheilanstalt), Sečovo, železniška postaja Rogaška Slatina. 918

Pedeželske občine pozori Ford omnibus za 12 oseb, jako malo rabljen, v popolnoma dobrem stanju se proda za izredno ugodno ceno Din 18.000.—. Dopise v Avtodelavnico Adamovich, družba z o. z., Maribor, Tržaška cesta 8. 927

Jabolčnik 28. Ia proda A. Usar, Zavrče, železniška postaja Moškanjci. 932

Na celo hrano in stanovanje sprejme tri mlajše dijake, soba separata, električna luč, Ciril Lovce, Maribor, Glavni trg 4. 960

Vzamem na stanovanje dva študenta z vso pošteno oskrbo. Ruška cesta št. 93, Maribor. 961

Učenca za trgovino sprejemem s popolno ali delno oskrbo po dogovoru. Reflektiram le na zdravega in dobro razvitega fanta z dobro šolsko izobrazbo. Oglasi se naj le tisti, ki ima veselje do trgovine in je dober računar. Lastnoročno pisane ponudbe je poslati na: Ivan A. Grosek, Trebnje, Slovenija. 959

Učenec boljših staršev z dobrim šolskim spričevalom se sprejme v manufakturno trgovino. Ponudbe na naslov: Alojz Kostanjevec, Ptuj. 953

Viničarja sprejme s 1. novembrom 1929 stolna nadarbina Krčevina št. 28, s 4 močmi.

Sodarskega pomočnika sprejme proti dobri plači, hrani in stanovanju Jožef Ogorevc, sodar v Brežicah. 931

Viničar ali majer, pošten in zanesljiv na dobrem glasu s 4 izvrstnimi delavskimi močmi se sprejme za vinograd, sadonosnik in gozd v Rušah. Dr. Lorber-jevi nasledniki. 917

Viničar z dobrimi spričevali s 3—4 delavskimi močmi (eno kravo lahko prižene s seboj) se sprejme pri Karlek Karlek, Maribor, Koroska cesta 19. 924

Viničar s 4 delavskimi močmi se sprejme. Viničar z lastno živino ima prednost. Vpraša se pri dr. V. Marin, Razlagova ul. 15, Maribor. 955

Majer in viničar, vsaki z 4—5 delavskimi močmi se sprejme. Justin Gustinčič, trg., Maribor, Tatenbahova 14. 922

Gostilno, dobro idočo, 5 minut od kolodvora se proda za 200.000 Din. Naslov v upravi Slov. gospodarja. 912

zen mu je zmedla možgane, druga ni videl v povabilu ko ljubezen —.

Toda doživel je razočaranje. Ni hotela zapustiti glavne ceste. Nista bila sama. Poštni vož je priropotal mimo, ljudi sta srečavala, vse bliže sta prihajala mestu. In vendar je peljala tamle taka prijetna stranska pot v gozd —.

Čas je mineval. Konstanci se je naenkrat silno mudilo domov.

»Dogovorili sva se z Anetto, materino hišno,« je pravila. »Njeni starši stanujejo zupaj Alenčona ob cesti v Plélan. Danes je na obisku pri njih, počakala me bo, skupaj se vrneva v grad. Ne bi rada, da bi naju videla —.«

Detektiv je pol nevoljno pol žalostno vzdihnil in jo spremljal do konca gozda. Kako rad bi bil šel z njo do gradišča. — Pa mu za nobeno ceno ni pustila.

»Anette naju ne sme videti skupaj!« je ponavljala nekam trmasto.

Gospod Fernand si ni upal ugovarjati. Čutil je, da še nima te pravice.

Ločila sta se. In ločitev ga je še huje razočarala ko sestanek sam. Konstanci se je naravnost obupno mudilo, da bi se ga iznebila čimpreje. Hotel jo je prijeti za roko, pa izmaknila mu jo je.

»Annettini ljudje stanujejo tamle za ovinkom.« je pravila s prisiljeno nagajivostjo. »Anette lahko vsak trehutek pride. Videla bi naju!«

Obrnila se je in ga pustila samega na cesti. Žalosten je bil, hrepeneče so zrle njegove oči za njeno vitko postavo, ki je hitela po cesti in kmalu izginila za ostrim ovinkom.

Otožno, bridko je vzdihnil, se obrnil na peti in šel nazaj proti mestu.

4.

Konstanca Plélan je naglo stopala, komaj si je vzela časa, da je parkrat pogledala nazaj, ali gre morebiti detektiv za njo. Pa cesta je bila prazna, nikogar ni bilo videti.

Po nekaj minutah se je ustavila. Močvirnat travnik je ležal ob cesti, blatna pešpot je peljala črez njega in se izgubljala v goščavi. Za hip je omahovala Konstanca, silno je bila razburjena, vsa je trepetala, srce ji je bilo, kri ji je plala po žilah, da jo je omotica prijemala, oči so ji blodile okoli, kot bi iskale pomoči.

Še enkrat je pogledala po cesti nazaj, odkoder je prišla, vsa se je stresla, divje je zakrillila z rokami in odhitela črez mokri travnik v goščavo.

SOCIJALNO VPRAŠANJE

spoznavaj in pomagaj rešiti! Zato si kupi dr. Je-
zavejo knjigo: »Socialno vprašanje« za Din 28.—
v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Scherbaum^{oo} kruh je najboljši in zdrav!

Pogoste slučate obolenja od prehlada je treba iskati tudi na pomanjkljivem negovanju telesa. Jaka mišice, zdravi živci s dnevnim negovanjem so najboljša obrana. Tudi pri kihanju, hripavosti, vratoboli, kašlju, gripji, pri različnih živčnih ter reumatičnih bolečinah, je Fellerjev Elsafluid že 82 let upotrebovan na zunan in znotraj, dober prijatelj v grdih dnevih. Dobi se povsod, poskusna steklenica 6 Din, dvojna 9 Din. Ako ga nimajo, naročite ga po pošti, za vsaj 62 Din, naravnost pri lekarnarju FELLER, STUBIOA DONJA, Elzatrj 841. Hrvatska. — A kot čistilno sredstvo: Elsa-kroglice, 6 škatljico 12 Din.

GRAZER MESSE

od 31. avg. do 8. septemb. 1929

Zdravi človek

Reja domače živali

Razstava fujskega prometa

Telesni šport na štaterskem

966

Gojitev zdravja pri človeku in domači živali

Veliki zabavni park

Foto atelje Meyer,

Gosposka ulica 39, Maribor. Najboljša izpeljava fotografij in nizke cene. 925

Viničarijo

iščem, imam 4 delavne moči in svoje krave, vžajem tudi v najem. Naslov v upravnisti listu. 972

V tem so si vsi edini

Oblike za neveste, moške in ženske blago, posteljno in živотно perilo

samo iz

trgovske hiše

Franc Kolerič

Apačc

Klobučke, izdelovalne, čevlje, nogavice L. L. d.

686

FRAN STRUPI, Celje

Vam priporoča svoje bogate zaloge steklene in porcelanaste posode, svetiljk, ogledal, raznovrstnih šip, lepih okvirov itd. — Prevzema vsakršna steklarska dela. — Najsolidnejše cene in točna postrežba.

Na drobno in na debelo. 2

Na drobno in na debelo.

Ovčjo volno, staro železo, kosti, baker, medenino, cink, svinec, cunjje, krojaške odpadke, papir kupi in plača najboljša A. Arbeiter, Maribor, Dravska ul. 18 971

Učenca sprejme Karl Verglez, mesar in prekajevalec, Rače. 968

VOZNI RED

veljaven od 15. maja, je izšel. Dobi se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru in stane

2 Din

Cesta, ki se je po njej vračal detektiv s ponesrečenega sestanka nazaj v mesto, se je vila v mnogih ovinkih skozi gozd, pešpot pa, ki je po njej hitela Konstanca, je peljala naravnost skozi goščavo na mesto, kjer je čakal Siva glava na svojo žrtev.

Naglo se je zvečerilo. Februarsko solnce je kmalu zašlo za alençonskimi gozdovi, mračne sence so lezle po cesti, ki je samotna in tiha peljala v mesto.

Siva glava je čepel in prežal v svojem skrivališču, držal puško pripravljeno za strel in se čudil.

Videl ju je priti od razpotja sem po cesti proti gradu, že od daleč je slišal njeno glasno, divje govorjenje, šla sta mimo in nato bi se moral osovraženi vohun sam vrniti mimo njega po cesti v mesto. Tako je bilo dogovorjeno.

Pa ni ga bilo od nikoder.

Ali ga Konstanca še ni izpustila? Ali se je morebiti po stranski poti vrnil v mesto in se izognil skrbno nastavljena pasti? Je morebiti kaj zasumil? Mogoče je bilo vsekakor, predrti oprezen in navihan lisjak je bil —

Tako je razmišljal Siva glava, prežal in čakal. Potrpežljiv je bil, kakor mora biti potrpežljiv

vsak lovec, ki čaka na plen. Že štirinajst dni je ležal na preži, bo počakal še teh par minut. In zanesel se je na Konstanco, njegova zaveznica je bila, oba sta iz dna duše sovražila suhljatega vohuna, ki je njihovi stvari povzročil že toliko škode, spravil v ječo že toliko zvestih zaveznikov in ubil dva njegovih najboljših prijateljev. Komaj par mesecev je minilo, odkar je prišel — nebodigatreba! — sem iz Pariza, in že so čutili chouani težo njegove roke, njegovo duhovitost, drznost in njegov pogum. In ko je iskala Konstanca Plélan med svojimi ljudmi prostovoljca, ki bi spravil s poti tega nevarnega nasprotnika, se je on, Siva glava, koj ponudil, dušo in telo, pripravljen, da tvega vse, tudi ječo in guillotino. In vedel je, da ga bo pogodil. Le samo da bi prišel —

Hipoma so se mu mračne misli ustavile, nalahno je siknil, nehote. Vse mišice so se mu napele, tesneje so prijele roke za puško in jo sunile kvišku. Prazna je ležala cesta pred njim, kakih 20 korakov oddaljena, grmičje jo je zagrnjalo, a dobrih 40 korakov daleč je videl po njej na obe strani. Njegovo ostro uho je ujelo glasove korakov.

Bliže so prihajali, več ljudi je bilo.

NA POLJANI — najboljša Meškova povest je zopet na razpologo. Vsakdo naj jo še to zimo prebere! Stane Din 25, vezana Din 38. Naroča se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Štediti z pleničkami?

„Ne tega mi pač ni treba več“ povdarja gospa Mica. „Dobro negovano dete, kakor je moja Majdica, dobiva vedno sveže perilo, za katero skrbi brez truda le

Schichtov
RADION

Ant. Rud. Legat-ov enoletni trgovski tečaj v Mariboru,

(odobren od Ministrstva trgovine in industrije v Beogradu.)

Učni predmeti:

Enostavno, dvostavno in ameriško knjigovodstvo,	Gozdarski zemljepis,
Trgovsko računstvo,	Blagoznanstvo,
Slovenska korespondenca in kontorna dela,	Slovenska stenografija,
Erbohrvaški jezik in korespondenca,	Strojepisje,
Nemška trgovača korespondenca,	Slovenski jezik,
	Nemški jezik,
	Italijanski jezik,
	Nemška stenografija.

Začetek dne 2. septembra 1929.

Lastni internat in lastni šolski buffet. Letni izpiti in ispričevala pod državnim nadzorstvom.

Prospekti in vpisovanja v trgovini trdke

RUD. LEGAT & Co., Maribor, Slovenska ulica št. 7
telefon 100 Telefon 100

Dva viničarja

se potrebuje za vinogradsko posestvo dornovske grajske na strmen blizu sv. Miklavža pri Ormožu, od katerih si lahko zdrži eden 2 in eden 4 komade govedi in morata imeti 3 in 6 delavcev. Vprašati je vsako sredo pri oskrbniku na Kajžarju pri Sv. Miklavžu ali pismeno na naslov: F. HAAS, Ptuj, Prešernova ulica 33. 969

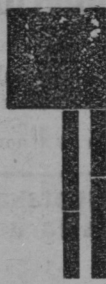
Dobro, zdravo in po ceni domačo pijačo si sami napravite z esenco

Mostin.

Istotako dober rum z rumovim cvetom oboje dobite le v **Drogeriji Wolfram, Maribor** Slovenska ulica. 394

Mlin iščem v najem s nekoliko posestva ali kupim. Naslov v upravi. 970

Oglašujte

v Slov. Gospodarju.

Nova trgovina

Tekstilni Bazar, Maribor,

Vetrinjska ulica 15

nudi najceneje blago za obleke, svilene robce že od 20 Din naprej, cajgaste robce od 5 Din naprej itd.

876

2 trgovska pomočnika 2

za detajno trgovino in skladišče jaje sprejme E. D. SUPPANZ, Pristava. Nastop 1. oktobra. 957

Rokopisani oferti z referencami

„JAVA“ pšenična kava

je izvrstna, zelo redilna in okusna! Razpošiljamo jo tudi po pošti v zavojih po 5 kg za 70 Din če se denar naprej pošlje ali pa po povzetju za 75 Din. Povzetje je 5 Din dražje. Poštino plačamo mi. Vsakemu 5 kg zavoju „JAVA“ pšenične kave je kot darilo pridjana ena lepa skodelica za kavo. Kdor pošlje 2 Din v znamkah dobi vzorec 100 gr „JAVA“ pšenične kave poštino prosto. Sprejmemo za vsak večji kraj zastopnika.

Pražarna kave „JAVA“ K. D. Beograd, Lomina ulica 11/e

714

Zahtevajte jo pri vseh trgovcih!

Denar naložite najboljše in najvarnejše pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

1.2.2.2.2.

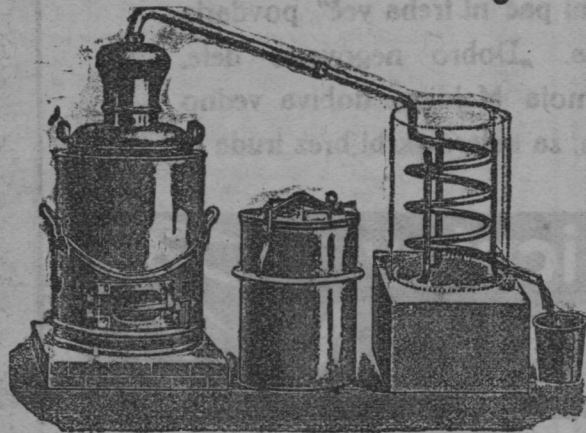
Ulica 10. oktobra

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.

Stanje hranilnih vlog nad 53,000.000 dinarjev.

Vlagatelji ne plačajo od obresti **nobenega rentnega davka** ter dobijo obresti izplačane v celoti brez kakega odtegljaja.

Velika zaloga „ALFA“ brzoparnih kotlov

Najkoristnejše orodje v gospodarstvu dnevno večkrat v uporabi:

ZA PARENJE KROMPIRJA IN DRUGE KRME IN ZA POBOLJŠANJE SLABE KRME
 ZA PRANJE PERILA BREZ MUKE
 KUHANJE MARMELADE
 RAZPUŠČANJE MASTI
 PRIPRAVLJANJE VROCE VODE
 IZPARENJE SODOV I. T. D.

Z „ALFA“ aparatom za kuhanje žganja je „ALFA“ brzoparni kotel, praktičen, cen, štedljiv in dolgotrajen kuhar žganja.

„ALFA“ PRIPRAVE ZA MLEKARSTVO NA ROCNI IN STROJNI POGON.

„ALFA“ - kangle za prevoz mleka
 „ALFA“ - Separatori in stroji za maslo
 POTREBŠČINE ZA MLEKARSTVO

„ASTRA“ - parni stroji
 „ASTRA“ - priprave za hladilnice
 „ASTRA“ - tovarne leda

Iščemo povsod zastopnike

987

ALFA D. D. ZAGREB, Boškovičeva ulica 46. Telefon 67-43.

Oblastna hranilnica mariborske oblasti

Centrala: MARIBOR, Trg Svobode 3. Podružnica: CELJE, Cankarjeva II, nasproti pošte.

(Prejeto: Južnoštajerska hranilnica, Celje).

Dovoljuje vsakovrstna komunalna, melioracijska in hipotekarna posojila, daje posojila na vrednostne papirje in v tekočem računu, eskontira in reeskontira menice, izvršuje žirovne in kontokorentne posle in vse druge v denarno stroko spadajoče transakcije.

Sprejema vloge na vložne knjižice in tekoči račun od zasebnikov, ustanov in drugih denarnih zavodov ter jih obrestuje najugodnejše.

Za vse obveze Oblastne hranilnice mariborske oblasti jamči mariborska oblast z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo.
 Zato je zavod najvarnejši v celni oblasti.

Vlagateljem izven Maribora in Celja pošlje na zahtevo položnico.

662

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri Ljudski posojilnici v Celju

registrirani zadrugi z neomejeno zavezo

v lastni hiši, Cankarjeva ulica št. 4 poleg davkarije

Štanje hranilnih vlog znaša nad Din 75.000.000.—.
 Posojila na vknjižbo, poroštvo ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 3000 članov-posesnikov z vsem svojim premoženjem.

Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica iz svojega in ga ne odteguje vlagateljem.